PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XLI. št. 182 (12.215) Trst, sreda, 21. avgusta 19

OSREDNJA KNJIŽNICA
S.VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P.132
66001 KOPER
7096 AA
60100200

Množični pokol si pripisujejo »sile 4. junija« in »revolucionarji

Atentat v Tripoliju: 45 mrtvih in 90 ranjenih

Bejrut v križnem ognju kristjanov in muslimanov

Amerika pozvala nasprotne sile v Libanonu k prenehanju medsebojnega obračunavanja

BEJRUT — Libanon se vsak dan bolj potaplja v vrtincu zverinskega nasilja. Po zaporednih morijah nedolžnih ljudi v krščanskih in muslimanskih predelih Bejruta — v enem tednu je bombnim atentatom podleglo nad 80 oseb, na stotine pa je bilo ranjenih in pohabljenih — so se teroristi včeraj znesli nad prebivalstvom Tripolija, najpomembnejšega središča v severnem delu države: 45 mrtvih in 90 ranjenih.

Odgovornost za pokol je v telefonskem sporočilu krščanski radijski postaji Glas Libanona najprej prevzela organizacija »sile 4. junija«, nekoliko pozneje pa si je atentat s telefonskim pozivom nekaterim tiskovnim agencijam v Bejrutu pripisala »organizacija revolucionarjev cedre«. Obe sta popolnoma neznani.

Zločinci so atentat zrežirali z grozljivo natančnostjo in namenom, da bi pobili kar največ ljudi. Na Trgu Saadun v mestni četrti Abu Samra so v razdalji le nekaj deset metrov parkirali dva avtomobila: v prvem je bilo 15, v drugem pa 70 kilogramov trotila. Najprej so iz daljave razstrelili prvi avto in počakali, da se okrog prizorišča eksplozije nabere dovolj mimoidočih, varnostnikov in gasilcev, nato pa sprožili še detonator, ki je pognal v zrak drugo vozilo, volvo. Učinek je bil strašen: na tlaku 40 centimetrov globoka in poldrugi meter široka luknja, razmesarjena trupla daleč naokoli, ena hiša skoraj porušena, druge štiri pa močno poškodovane. Med hudo ranjenimi je tudi politični vodja sunitske milicije »božji vojščaki«

Atentat je bil izpeljan v času, ko so se odvijali srditi spopadi med pristaši »gibanja za islamsko združitev« (MUI) in pripadniki »arabske demokratske stranke« (DAI). Istočasno se je v Bejrutu odvijalo obračunavanje med muslimani in kristjani, ki se je začelo že predsinočnjim brž po bombnih atentatih v muslimanskih predmestnih četrtih. Muslimansko topništvo je obstreljevalo tako rekoč vse predele, kjer živijo kristjani, ki so tudi sami s topniškimi izstrelki zadeli nekaj muslimanskih rajonov pa tudi položaje druzov na gričevju vzhodno od Bejruta. Ogenj je nekoliko pojenjal okrog poldneva. Vsi prehodi čez zeleno črto, ki ločuje muslimanski sektor od krščanskega, so bili zaprti, ljudje pa skriti na domovih. Na Bejrut je padlo kakih 5.000 granat, ubitih je bilo najmanj 23, ranjenih pa 107 ljudi. Granate so poškodovale tudi hišo, v kateri stanuje vodja šiitskega gibanja Amal, minister Berri.

Muslimanski voditelji so tudi včeraj krivdo za stopnjevanje nasilja v Libanonu naprtili Izraelu, češ da

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Umor izraelskega diplomata v Kairu

KAIRO — Teroristi so včeraj ustrelili izraelskega diplomata Alberta Atrakcija in ranili njegovo ženo ter ženo nekega drugega ambasadnega funkcionarja, ki sta se z njim peljala v avtomobilu. Izraelci so atentat nemudoma pripisali palestinskemu gibanju Abu Nidal oziroma PLO, niso pa izključili vpletenosti egiptovskih fundamentalistov.

Kmalu zatem je odgovornost za atentat prevzela organizacija »egiptovska revolucija« s pojasnilom, da »so bili napadeni izraelski tajni agenti v Kairu« in grožnjo, da se bodo takšni napadi nadaljevali, »dokler izraelski sovražnik ne bo zapustil Egipta.« Dogodek ne bi smel vplivati na odnose med Kairom in Tel Avivom.

Majajoča se Pinochetova diktatura

SANTIAGO DE CHILE — Možnost državnega udara v Čilu, o kateri se je začelo govoriti pred dnevi, je močno razburila Čilence, tako da je sam čilski diktator Pinochet menil, da je potrebno potrditi, da ostanejo nespremenjene vse ustavne zapadlosti. Mnogi politični opazovalci, vključno s številnimi nasprotniki Pinochetove diktature, menijo, da je za sedaj državni udar skrajno malo verjeten, kljub temu, da režim kaže jasna znamenja utrujenosti.

Državni udar pa je trenutno zelo malo verjeten predvsem zato, ker ni jasnih perspektiv za obdobje po padcu diktature. Opozicija je dokaj šibka, srednji sloji čilske družbe pa so še vedno močno antikomunistično razpoloženi in prav ta antikomunizem, ki ga je Pinochet institucionaliziral je cement, ki drži pokonci dotrajano in majajočo se Pinochetovo diktaturo. Padec diktature pa je nekje v žraku in tudi desnica zadnje čase protestira proti avtoritarizmu vlade, ki jo je doslej podpirala.

Zagonetna odsotnost sovjetskih znanstvenikov na 5. seminarju o jedrski nevarnosti v Ericeju

ERICE — Mednarodni seminar o posledicah morebitne jedrske vojne, ki se letos že petič zapored odvija v starodavnem mestecu Erice na skrajnem zahodu Sicilije, se je tokrat pričel v znamenju zagonetne odsotnosti. Na včerajšnji otvoritvi je brez napovedi odmanjkala sovjetska delegacija, ki bi jo moralo sestavljati 13 najuglednejših sovjetskih jedrskih fizikov.

Odsotnost je kaj kmalu prerasla v pravcati »casus« tudi zato, ker poleg tega, da ni bila napovedana, ni bila naknadno niti kakorkoli opravičena. Sovjetsko veleposlaništvo v Rimu je vsem, ki so ga povprašali za pojasnila, odvrnilo z odločnim »no comment«. Poudarilo je le, da se ga celotna zadeva ne tiče, ker da so prireditelji seminarja navezali stike neposredno z Akademijo znanosti v Moskvi. Spričo tega molka pa se toliko bolj množijo domneve in razlage, ki jih tvegajo udeleženci seminarja, pa tudi razni zunanji opazovalci.

O odsotnosti je spregovoril italijanski zunanji minister Andreotti kar v svojem dolgem pozdravnem posegu, in sicer sila oprezno. Izrazil je upanje, da je treba odsotnost sovjetskih znanstvenikov pripisati ne njihovemu odklonu od temeljne usmerjenosti seminarja, ki ga opredeljuje volja, da bi preprečili jedrsko apokalipso, ampak prigodnim okolnostim, kot bi utegnilo biti nedavno izginotje sovjetskega diplomata Vitalija Jurčenka v Rimu ali pa alarmizem zaradi javnega reda in varnosti na Siciliji.

Drugi so odsotnost sovjetske delegacije povezali z drugim skrivnostnim izginotjem, in sicer briljantnega sovjetskega fizika Vladimira Aleksandrova, ki je bil eden najmarkantnejših udeležencev lanskega in predlanskega srečanja

Če se skoraj vsi razlagalci strinjajo v domnevi, da je treba odsotnost sovjetske delegacije povezati z omenjenima izginotjema, pa se bolj malo skladajo glede načina, kako je treba vse te stvari povezati, skratka, kakšno naj bi bilo resnično ozadje celotne zadeve. Nekateri menijo, da SZ ni po godu prav temeljna usmerjenost srečanj v Ericeju, o kateri je govoril Andreotti, a to predvsem zato, ker seminarji iz leta v leto vse bolj preraščajo raven neobvezne izmenjave mnenj, saj skušajo zdaj že izoblikovati konkretne predloge o tem, kako zmanjšati nevarnost jedrske vojne.

Italijanski jedrski fizik Antonino Zichichi, ravnatelj centra »Ettore Majorana« v Ericeju in duša seminarjev, je v svojem včerajšnjem uvodnem posegu izrazil začudenje nad odsotnostjo sovjetskih znanstvenikov, ki da jih je uradno povabila italijanska vlada, poudaril pa je prepričanje, da so tudi oni vsaj duhovno prisotni pri pobudi, ki zadeva temeljna in pereča vprašanja za vse znanstvenike in za celotno človeštvo. Naglasil je, da je s pomočjo znanosti in tehnike svet zašel v stanje blaznosti, kot pove že dejstvo, da je v arzenalih nakopičenih 4 tisoč kilogramov razstreliva na vsakega živečega človeka, medtem ko manjka 300 kilogramov hrane na osebo, s katerimi bi bila premagana lakota na svetu.

Minister Andreotti je v poglobljenem govoru nastopil s svojo tezo o »znanosti brez meja«, se pravi o svobodni izmenjavi znanstvenih dosežkov med znanstveniki vsega sveta, ki da je osnova za uspešna razorožitvena prizadevanja in sploh eden izmed pogojev za vzpostavitev resničnega miroljubnega sožitja.

Ob otvoritvi seminarja so prebrali tudi poslanico ameriškega predsednika Reagana. V popoldanskih urah so se začela prava seminarska dela, na katerih letos prvič sodelujejo tudi kitajski jedrski fiziki.

Skrajneži v sekti Sikhov ubili zmernega voditelja

NEW DELHI — Usmrtitev zmernega voditelja Sikhov, Harchanda Singha Longowala, ki je včeraj padel pod streli štirih teroristov v nekem templju v bližini mesta Sangrur, ponovno ogroža komaj pred tremi tedni doseženi mir v Pandžabu. Atentat so menda izvedli sami pripadniki najbolj skrajnih vrst sikhovske sekte, ki so političnemu voditelju stranke Sikhov očitali preveč zmerno politiko.

Longowal je komaj pred štirimi tedni podpisal skupaj s premierom Rajivom Gandhijem sporazum, ki naj bi zagotovil mir v Pandžabu. Tik pred atentatom je včeraj napovedal, da bo njegova stranka sodelovala na volitvah za obnovo pandžabskega regionalnega parlamenta in s tem zapustila pot oboroženega obračunavanja s pripadniki večinske religije.

Do atentata je prišlo včeraj popoldne, le nekaj ur potem ko je v bližnjem mestu Jalandhar drug atentator, skoraj gotovo pripadnik Sikhov, ubil okrožnega voditelja kongresne stranke Deva Butta Khullara in hudo ranil drugega predstavnika vladne stranke, Gurdiala Sainija. Longowal je izdihnil med kirurškim posegom, nekaj ur po atentatu.

Telesna straža ubitega voditelja je tik po atentatu ranila enega od teroristov in onesposobila drugega, druga dva atentatorja pa sta se izgubila med množico. Kot poroča indijska agencija PTI, sta bila oba včerajšnja atentata skrbno pripravljena.

Po teh krvavih dogodkih so v Sangruru uvedli policijsko uro in okrepili prisotnost policije ter posebnih vojaških enot.

Napetost v Južni Afriki

Pred stavko južnoafriških rudarjev se napetost v državi stopnjuje. Policija je včeraj prečesala vso črnsko četrt Soweto (Telefoto AP)

NA 2. STRANI

Od danes do 1. 9. v Venetu

Pričetek svetovnega prvenstva v kolesarstvu

Italijanski nogometni pokal

V svojem prvem nastopu Triestina in Udinese pred domačim občinstvom

NA 10. STRANI

● Atentati

NADALJEVANJE S 1. STRANI

hoče državo povsem razkosati. Sporočili so tudi, da je zgodaj zjutraj izraelsko letalstvo bombardiralo Hazartah v Dolini Bekaa v vzhodnem delu Libanona (pod sirskim nadzorstvom) in uničili skladišče orožja ter razstreliva. Izraelski vojaški glasnik je to odločno zanikal, vsekakor so izraelska letala v zadnjih treh tednih trikrat obstreljevala omenjeno dolino z namenom zadeti oporišča palestinskih gverilcev.

Glasnik zunanjega ministrstva ZDA Redman je včeraj uradno pozval nasprotne tabore v Libanonu k »zmernosti« in prenehanju »ciklusa napadov in protinapadov«, češ da vse to napeljuje vodo na mlin tistim, ki nasprotujejo ponovni vzpostavitvi zakonitega reda v državi.

Zastopstvo Rdečega križa medtem pritiska na vojaške in politične kroge, naj posredujejo za izpustitev načelnika delegacije MRK za območje Sidona, ki so ga neznanci ugrabili predvčerajšnjim blizu Adluna v južnem Libanonu. Gre za Švicarja Stephena Jaquemeta, o katerem gre glasda ga imajo v rokah pripadniki šiitskega Amala. (dg)

ZDA se ne bodo odpovedale raziskavam glede vesoljskega ščita

McFarlane: Če SZ ne spremeni svoje politike na ženevskem vrhu ne bo velikih rezultatov

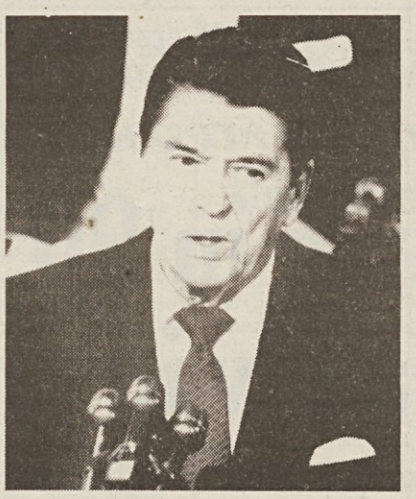

Ronald Reagan

Mihail Gorbačov

WASHINGTON — Svetovalec ameriškega predsednika za državno varnost McFarlane je včeraj izjavil, da so ZDA pripravljene storiti »majhne korake naprej« za zboljšanje odnosov s SZ, da pa si od sestanka med Reaganom in Gorbačovom, ki bo 19. novembra v Ženevi, ne gre obetati velikih rezultatov, če Kremelj ne spremeni svoje politike. Govoreč v kalifornijskem mestu Santa Barbara, kjer je šef Bele hiše na oddihu, je McFarlane dejal, da namerava ameriška stran na novembrskem vrhu obravnavati predvsem nadzorstvo nad oboroževanjem, tako imenovane »regionalne zadeve« — zlasti dogajanje v Afganistanu in sovjetsko podporo Libiji in Kubi — ter vprašanje človekovih pravic.

Možnosti za boljšo prihodnost so, je nadaljeval McFarlane, če pa SZ ne bo spremenila svojih stališč glede problemov varnosti, bo kaj težko doseči tudi samo obrobne izboljšave v dvostranskih odnosih. Izjave Reaganovega svetovalca so sovpadale z uradnim potrdilom, da se bo novi sovjetski zunanji minister Ševerdnadze septembra udeležil glavne skupščine OZN in se ob tej priložnosti sešel v Beli hiši tako z državnim tajnikom Shultzom kakor s samim Reaganom (27. septembra).

McFarlane je povedal, da bo tako v Washingtonu kot pozneje v Ženevi govor tudi o tako imenovani »vojni zvezd«. Toda ZDA ne bodo prekinile predhodnih raziskav na tem področju, kot to zahteva SZ, je dodal s pripombo: »Dejstvo, da Kremelj zahteva od ZDA, naj se odpovejo svoji strateško - obrambni pobudi, je dokaz hinavstva, saj je prav Sovjetska zveza tista, ki uresničuje najširši program v tej smeri.«

Nasilna dejanja in žrtve še vedno na dnevnem redu

V Južni Afriki napetost pred stavko

JOHANNESBURG — V Južni Afriki, katere vlada je v zadnjih dneh večkrat pokazala, da ne namerava uvesti pomembnejših sprememb v zvezi s politiko rasnega razlikovanja, zdaj raste napetost ob bližanju že dolgo napovedane stavke rudarjev, ki bi se morala pričeti v nedeljo, 25. t.m. Vprašanje stavke postaja tako pereče, da je včeraj o njem razpravljala južnoafriška katoliška škofovska konferenca. Izrazila je globoko zaskrbljenost zaradi morebitnih posledic, ki bi jih lahko imelo prekrižanje rok rudarjev, saj več znakov kaže, da pretorijski režim namerava nastopiti s trdo roko. Južnoafriški katoliški škofje so zato pozvali sindikalne predstavnike in delodajalce, naj se takoj sporazumejo.

Včeraj pa se je oglasil tudi tajnik južnoafriškega sindikata rudarjev (NUM) Cyril Ramaphosa in poudaril, da je NUM že pokazal najboljšo voljo pri iskanju sporazuma in med drugim zmanjšal zahtevo 22-odstotnega mezdnega poviška na 20-odstotnega ter popustil v nekaterih normativnih zadevah. Za sklenitev sporazuma pa je potrebna dobra volja obeh strani.

Stavka bi morala prizadeti 29 rudnikov zlata in premoga in bi gotovo pomenila hud udarec južnoafriškemu gospodarstvu, ki že tako plava v slabih vodah. Že samo zlato namreč predstavlja eno najpomembnejših izvoznih postavk Južnoafriške republike, v razbeljenem ozračju, ki vlada v državi, pa bi stavka rudarjev lahko spodbudila še druge proteste, in ne samo v delavskih vrstah.

Policija pa medtem izvaja razne preventivne akcije. Kakih sto agentov in vojakov je včeraj obkolilo Diepkloof, eno izmed četrti velikega črnskega naselja Soweta pri Johannesburgu, in ga prečesalo od hiše do hiše. Pri tem je bil aretiran moški zaradi posesti orožja. V Sowetu niso zabeležili hujših nemirov vse do pred mesecem dni, zdaj pa se stanje zaostruje tudi zaradi napovedane stavke.

Iz dnevnega poročila južnoafriške policije izhaja, da so agenti včeraj ubili nekega črnca v mestu Bethal, medtem ko so drugega ranili v naselju mešancev Westbury. Iz včerajšnje kronike nadalje izstopa vest, da je vrhovno sodišče v Pretorii odredilo 3-tedensko odložitev izvedbe smrtne kazni črnega pesnika in aktivista Benjamina Moloiseja iz Soweta. Obsojen je bil na smrt pod obtožbo, da je 1982. leta ubil policaja, sam pa se je vedno izjavljal za nedolžnega. Za njegovo pomilostitev se je včeraj uradno zavzela britanska vlada.

Pomirjujoče vesti iz Neaplja: stopnja zastrupitve ni nevarna

NEAPELJ — Nadaljuje se preiskava o zastrupljenih paradižnikih. Včeraj so sodniki zaslišali pokrajinskega predsednika združenja Confcoltivatori Pasqualeja Schiana, ki je sprožil celotno zadevo o paradižnikih. Zaslišavanje je trajalo pol ure, na koncu pa so se sodniki domenili, da ga bodo zaslišali še enkrat prihodnji teden, ko ga bodo soočili s strokovnjaki sindikalne organizacije, katerim bo predstavil tehnični referat o uporabljenem strupu.

Karabinjerji so medtem zaplenili še druge primerke paradižnikov, ki jih pridelujejo v Kampaniji in jih poslali v laboratorij za higieno in profilakso KZE v Caserto.

Radikalni poslanec Gianfranco Spadaccia je sporočil, da je poslal pismo predsedniku komisije za zdravstvo poslancu Mariu Casalinuovu, v katerem zahteva, naj komisija priredi parlamentarno razpravo o celotni zadevi, brž ko bo parlament pričel z delom.

Ameriška družba Union Carbide, ki je proizvajalka strupa temik, s katerim naj bi bili zastrupljeni paradižniki pa skuša pomiriti javno mnenje s svojimi podatki in pravi, da človeško telo lahko prenese do 0,005 miligrama tega strupa za vsak kilogram telesne teže, v paradižnikih pa ga je mnogo manj. Vsekakor pa zagotavlja družba, da je zadosti 4 ure kuhanja paradižnikov in strup iz njih povsem izgine.

Danes v jutranjih urah bodo objavljeni rezultati analize paradižnikov.

Za pomiritev med Iranom in Irakom

TEHERAN — Jugoslovanskega ministra za zunanje zadeve Raifa Dizdarevića sta včeraj sprejela predsednik islamske republike Iran Hamnei in predsednik iranske vlade Musavi. V pogovorih so člani jugoslovanske delegacije z gostitelji izmenjali stališča predvsem v zvezi z aktivnostmi gibanja neuvrščenih, med drugim o pripravah na ministrsko srečanje neuvrščenih v Luandi ter za osmo konferenco šefov držav ali vlad neuvrščenih dežel. V zvezi z iransko - iraško vojno je Dizdarevič poudaril jugoslovansko stališče, da je treba problem reševati s pogajanji. Jugoslavija je že od samega začetka spopada opozarjala na nujnost prekinitve sovražnosti ob polnem spoštovanju interesov obeh vojskujočih se strani. (dd)

Sodišče v Los Angelesu zavrnilo pritožbo Artukovičevega odvetnika

WASHINGTON — Predsednik zveznega sodišča v Los Angelesu je zavrnil pritožbo odvetnika nacističnega vojnega zločinca Andrije Artukoviča, bivšega ministra v ustaški vladi NDH. Zločinec se je pritožil na odločitev sodišča, da bo izročen Jugoslaviji.

Sodišče meni, da je pritožba neutemeljena, kar praktično pomeni, da je potrdilo sklep zveznega sodišča, ki ga je sprejelo 4. marca letos. Zavrnili so zahtevo odvetnika, naj bi Artukoviča izpustili na svobodo ob plačilu kavcije — do pravnomočnosti sklepa o ekstradiciji. Sodišče je zavrnilo tudi navedbe obrambe, ki je poskušala dokazati, da so bili Artukovičevi zločini političnega značaja, zaradi česar naj bi ga kar izpustili. S to odločitvijo sodišča v Los Angelesu prehaja proces glede izročitve Artukoviča v zaključno fazo.

Videmčanka v smrtni nevarnosti

SPLIT — Na eni izmed jugoslovanskih plaž letuje italijanska državljanka Delli De Sabato iz Vidma. Na dopustu je skupaj z možem Francom v avtomobilu s prikolico UD 502276. Turistka je v smrtni nevarnosti, saj jo je pred odhodom v Jugoslavijo ugriznila mačka, za katero so kasneje ugotovili, da je stekla. Zato Italijanko iščejo ob celem Jadranu in pozivajo vse, ki bi jo videli (ali prepoznali registrsko številko avtomobila), da jo opozorijo na nevarnost, ki ji preti. (dd)

Sudanska vojska v težavah v južnem delu države

KARTUM — Sudanski obrambni minister general Osman Abdalah je zelo zaskrbljeno poročal o položaju na Jugu Sudana, kjer delujejo protivladni gverilci polkovnika Johna Garanga. Položaj na Jugu je zelo napet in lahko eksplodira vsak moment. V pogovoru s časnikarji je sudanski obrambni minister povedal, da so gverilci »sudanske ljudske osvobodilne armade« zelo številni in da imajo praktično nadzorstvo nad območjem ob etiopski meji. Njihov trenutni cilj je zasesti mesti Bor in Jirol na območju Gornjega Nila. Zatem naj bi prodrli še bolj na Sever, v pokrajini Kordofan in Darfur.

Vladne čete so v južnem Sudanu v hudih škripcih. Dve celi posadki sta povsem obkoljeni in njun položaj je zaskrbljujoč. Uporniki polkovnika Garanga so povečini kristjani ali animisti, medtem ko so vladni vojaki muslimanske vere. V krogih sudanskega vojaškega poveljstva menijo, da bodo uporniki v prihodnjih dneh napadli Jirol, saj so cestne povezave med tem mestom in krajem Rumbeik, ki je trdno v rokah vladnih sil, že od nedelje prekinjene, kar priča o skorajšnjem napadu.

Predstavitev nove coca-cole le potegavščina konkurence

RIM — V gosposkih dvoranah nekega hotela v Ul. Veneto so, istočasno kot v drugih dvajsetih državah po svetu, včeraj predstavili »new coke«, najnovejši proizvod družbe Coca cola, ki bo po vsej verjetnosti začela preplavljati svetovna tržišča s pričetkom novega leta. Vzdušje je bilo slovesno, kot se spodobi za predstavitev pijače, ki naj bi po namenih proizvajalcev postopoma nadomestila skoraj sto let staro klasično coca-colo, vendar med prisotnimi ni manjkalo ironije in pikrih pripomb na račun nove pijače. Predstavitev, ali bolje rečeno potegavščino, je namreč priredila družba Pepsi, najbolj zagrizen in istočasno najuspešnejši tekmec coca-cole

Včerajšnja predstavitev ni tako nič drugega kot nova, domiselna poteza v dolgoletni vojni dveh gospodarskih mogotcev, ki si delita največji del dobičkonosnega tržišča osvežujočih pijač.

Uspehi Pepsi cole so pred časom prepričali voditelje Coca-cole, da nekoliko spremeni 99 let staro formulo svoje pijače. Tako je v ZDA in Kanadi spomladi »new coke« nadomestila staro coca-colo. Nova pijača s svojim sladkim okusom ni prepričala Američanov. Nasprotno, nastali so celo odbori za povratek k stari, njim tako priljubljeni pijači. Družba Coca-cola je uvidela, da je nekoliko prenagljeno vrgla v koš staro formulo in se je odločila za proizvodnjo dveh pijač: »new coke«, z novim slajšim okusom in »classic coke«.

Vse te zaplete je znala spretno izkoristiti Pepsi cola, ki je za propagando svojega proizvoda takoj pripravila nov slogan: »Pepsi cola, okus je predober, da bi ga menjavali«. Včeraj pa nova, malce zahrbtna poteza v konkurenci, ki ne pozna pravil bontona. Predstavitev nove pijače z besedami, kakršne je izrekel zastopnik Pepsi cole v Italiji H. Dietrich Neumann: »Vabimo vas, da z nami nazdravite new coki. Žal je imamo malo na razpolago — je dejal z zlobnim nasmeškom — vendar prepričani smo, da vam bo že to dovolj.«

ZAGONETNI DVOJNI UMOR PRI MILANU

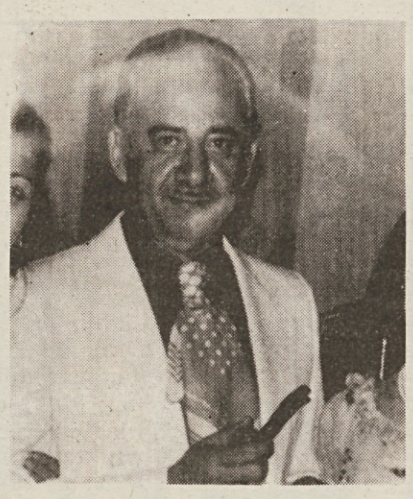

Na sliki: 47-letni Saudski Arabec Mohamed Al Jarrah (levo) in 18-letna Milančanka Sabina Menis (desno), žrtvi neznanih morilcev (Telefoto AP)

MILAN — V rezidenčni četrti San Felice pri Milanu so neznanci zagrešili dvojni umor, ki bo, vsaj na prvi pogled, prestavljal dokaj trd oreh za preiskovalce. Karabinjerji so našli trupli v noči med ponedeljkom in torkom, vse pa kaže, da je bil zločin storjen skoraj teden dni prej. Žrtvi sta 47-letni Saudski Arabec Mohamed Al Jarrah, bogat trgovec z rezidenco v Luganu v Švici, in 18-letna Milančanka Sabina Menis.

Ugotovili so, da je dekle bilo hči Al Jarrahove priležnice, 44-letne Norine Menis, ki je na zdravljenju v nekem milanskem onkološkem inštitutu zaradi raka na kosteh. Prav slednja je sprožila alarm, potem ko je več dni pogrešala obisk pokojnikov. Neke znance je zaprosila, naj poizvejo, kaj je z njima, ti pa so poklicali orožnike. Ugotovili so, da so neznani morilci streljali s pištolo kalibra 7,65. Vse kaže, da ni šlo za tatove, saj so v bogato opremljenem stanovanju ostali nedotaknjeni številni dragoceni predmeti, poleg tega pa so karabinjerji našli v denarnicah žrtev precej bankovcev.

Stanovanje je bilo od notraj zaklenjeno, kakor so bila tudi s ključem zaprta vrata v garaži, od koder je tudi mogoče priti v stanovanje. Agenti sklepajo, da so morilci zbežali skozi okno. Našli so namreč temnice priprte, samo okno pa je na zunanji strani visoko okrog 3 metre. Stanovanje je del 6-stanovanjskega bloka, v katerem pa ni bilo v teh dneh nikogar, ker so vsi bili na počitnicah. Karabinjerji so nadalje ugotovili, da je Saudski Arabec imel tri sinove, od katerih eden živi v Švici, dva pa v ZDA. Al Jarrah je bil lastnik dveh uvozno-izvoznih podjetij v Milanu in enega v Luganu. Stanovanje v četrti San Felice je kupil pred 6 leti.

Deželni odbor F-JK v petek zopet na delu

TRST — V petek dopoldne se bo na sedežu v Ul. Carducci v Trstu ponovno sestal deželni odbor F-JK. Za deželno vlado bo tako začel jesenski del politično-upravnega delovanja, ki bo gotovo zelo obširno zaradi vrste načrtov in pobud, katerim je treba dodati še vrsto važnih srečanj. Pri vsem tem pa ni moč mimo nestabilnega političnega položaja (po prestopu socialdemokratskega odbornika Vespasiana v socialistične vrste, ki je sprožil celo vrsto vprašanj), ki pa v resnici ni vprašanje deželne vlade, ampak zadeva tajništva posameznih političnih sil.

Deželni odbor je pred nalogo, da izpelje z največjo odločnostjo, kot je dejal predsednik Biasutti, nekatere programske obveze, ki jih je svoj čas že določil. Med prvimi obveznostmi gre omeniti porazdelitev pristojnosti posameznim deželnim ravnateljstvom, da bi razni proizvodni in socialni sektorji bili učinkovitejši pri izvajanjih svojih programov. Deželni odbor namerava tudi čimprej določiti ukrepe za izvajanje zakona št. 30 iz leta 1984 o izrednih posegih za gospodarsko poživitev v deželi.

Druga važna in nujna obveznost, ki jo bo deželna vlada morala rešiti, je določitev zakonskega postopka o novem zakonu za stanovanjske gradnje, v katerem je glavna pozornost namenjena urbanistični obnovi zgodovinskih jeder. In še: deželni odbor bo tudi moral pripraviti načrt za razširitev decentralizacije upravnih nalog in preosnovo deželnega upravno - birokratskega aparata. Poleg tega bo nadaljeval stike z osrednjo vlado za refinansiranje zakona o obnovi od potresa prizadete Furlanije.

Deželna uprava bo v mesecu septembru imela tudi vrsto pomembnih srečanj: omenimo naj obisk v F-JK delegacije vlade SR Hrvaške, ki jo bo vodil predsednik Marković, tretjo deželno konferenco o izseljenstvu, obisk zakladnega ministra Gorie in obisk parlamentarne komisije za deželna vprašanja, ki ji predseduje senator Cossutta, ki bo poleg srečanj s predstavniki deželne uprave obiskala tudi potresno območje.

VPISOVANJE DO 20. SEPTEMBRA

V Ronkah tečaj za zborovodje

RONKE — Zborovsko društvo Vox Julia iz Ronk, s sodelovanjem Večnamenskega kulturnega centra, bo tudi letos organiziralo IV. tečaj za zborovodje, ki bo v Ronkah od 18. do 26. oktobra 1985.

Lekcije bo vodil prof. Nicola Conci, diplomiran v klavirju, zborovski glasbi in zborovodstvu. Lahko dodamo, da je bil prof. Conci deležen raznih priznanj in nagrad v Italiji in tujini — zaslužna oseba, torej, ki bo vodila tečaj s profesionalnostjo. V program tečaja so vključene sledeče teme: zborovski romanticizem (Schumann in Brahms) ter nekaj madrigalov Alessandra Scarlattija. Dnevno je predvidenih šest ali sedem ur lekcij.

Tečaja se lahko udeležijo tako italijanski kot tuji državljani. Vpisovanje traja do 20. septembra, cena celotnega tečaja pa znaša sto tisoč lir. Za podrobnejše informacije se zainteresirani lahko obrnejo na:

Centro Culturale Pubblico Polivalente — Ul. XXIV Maggio 8 — 34077 Ronchi dei Legionari (Gorizia) — Tel. (0481) 778605

Važna pobuda Unije in Ljudske univerze

REKA — Ena komisija Unije Italijanov iz Istre in z Reke, ki jo sestavljajo predstavniki vseh Skupnosti Italijanov, je v teh dneh proučila prošnje približno štiridesetih študentov italijanske narodnostne skupnosti, ki želijo nadaljevati univerzitetno izobrazbo na italijanskih fakultetah. Po podrobnem pregledu je komisija sklenila podeliti dvanajst štipendij ravno tolikim študentom italijanske narodnosti.

Gre za študente, ki se bodo v veliki večini vpisali jeseni na tržaško univerzo in v glavnem izbrali humanistične, filozofske in zgodovinske vede. Po končanem študiju se bodo zaposlili v institucijah, ki so posebne važnosti za italijansko narodnostno skupnost iz Istre: v šolah z italijanskim učnim jezikom, v založniški hiši EDIT z Reke, na koprski televiziji in v Centru za zgodovinske raziskave v Rovinju.

Štipendije v italijanskih lirah so bile podeljene v okviru plodnega sodelovanja med Unijo Italijanov iz Istre in z Reke in Ljudsko univerzo iz Trsta.

E. OPASSI

Srečanje kmetov v vasi Strmca pri Postojni

POSTOJNA — Letošnje tradicionalno srečanje kmetov občine Postojna, ki bo v nedeljo, 25. t.m., ob 14. uri v vasi Strmca pri Postojni, je že šesto leto zapovrstjo.

Zanimanje tako s strani kmetov in to ne le s področja občine Postojna, pač pa tudi iz širše okolice, kot tudi od ostalega prebivalstva iz leta v leto narašča. Lansko leto se je tega srečanja udeležilo okrog 6 tisoč ljudi, letos pa predvidevajo, da naj bi tega dne prišlo v to simpatično podgorsko vasico najmanj 8 tisoč obiskovalcev.

Letošnji program srečanja, ki ga pripravljajo organizatorji, to je KZ Postojna, Turistično društvo Postojna, Vaška skupnost Strmca, Postojnska jama in še drugi, predvideva poleg kulturnega programa tudi kmečko povorko in tekmovanje v opravljanju nekaterih kmečkih tradicionalnih opravil.

Tudi letos bodo podelili nagrade in priznanja zmagovalcem na tekmovanju in pa najzaslužnejšim kmetom kooperantom.

S. BRATINA

Razgovor z radijsko režiserko Rosando Sajko

»Za poklic režiserke sem se odločila še kot študentka in še v današnjih dneh ga opravljam z velikim veseljem«

Noč ima svojo moč, pravi star pregovor. Tudi za poletje bi lahko skovali kaj takega, saj se zgodi, da pride prav v tem letnem času do srečanj med ljudmi, ki se sicer ne videvajo pogosto, da pride do klepeta o tem in onem, ki je marsikdaj bolj zanimiv od tistega razgovora, ali intervjuja, ki ga ponavadi začenjamo: kako kaj z vami, kaj delate, kakšni so vaši načrti itd., da se preko teh razgovorov spoznajo ljudje tudi z druge, manj uradne plati, ki pa je prav gotovo bolj pristna, vsekakor pa bolj simpatična.

Tako sva se srečali v Strunjanu z Rosando Sajko, znano ljubljansko radijsko režiserko, ki je tudi žena, pravtako znanega slovenskega režiserja, znanca iz našega tržaškega gledališča, Mileta Koruna.

To ni bilo najino prvo srečanje v Strunjanu. Tudi oni imajo namreč tam majhen vikend, v katerem preživljajo, če jim to seveda čas dopušča, poletne počitnice.

»Ste pripravljeni za kratek razgovor o vašem delu, o tem, kako preživljate počitnice, pa še o čem,« sem jo vprašala. Nič se ni dala prositi — saj smo vendar na počitnicah je rekla — in tako sva se kar na hitro zmenili za najin sestanek. Prav tisto noč se je skozi Strunjan pomikala kolona avtomobilov in drugih vozil v Portorož na slovito portoroško noč.

Pa vam menda nisem prekrižala kakšnih načrtov? Ste mislili iti na to prireditev?

»Kje neki. Ko sta bili moji hčerki manjši, smo si šli to prireditev ogledat, sedaj pa je tam takšna gneča, da me prav nič ne mika, da bi hodila v Portorož, pa naj bo ognjemet še tako lep in mikaven.«

Saj ne mislim pisati kakšnega vašega življenjepisa. Le zanimalo me je, kako ste postali režiserka, kako ste se odločili prav za ta poklic in kakšno je na primer vaše delo?

»No, naj povem, da sem režiserka na ljubljanskem radiu, da delam že vrsto let. Ko sem začela je bilo žensk, ki so se lotile tega dela, res še zelo malo.«

Pa si niste želeli postati na primer igralka? To so večkrat sanje mladih deklet.

»Ne, nikoli nisem hotela postati igralka. Bila sem še mlado dekle, ko sem imela priložnost, da si ogledam nekaj odličnih sovjetskih filmov z odličnimi režiserji. Režiserka bom, sem si tedaj rekla in hotela na študij v Prago. Tam sem imela namreč daljne sorodnike. Pa je prišla doba informbiroja in s tem študijem ni bilo nič. Odločila sem se nato za študij slavistike, ga opravila in se vpisala še na akademijo za režijo. Še sedaj menim, da je bilo to dobro. Človek mora imeti tudi nekaj življenjskih izkušenj, če hoče potem dobro opravljati svoj poklic. Že med študijem sem delala na ljubljenskem radiu izpit za napovedovalko in sem ga tudi dobro opravila. Pa mi je Mirč Kragelj, pravtako režiser, tedaj rekel — zakaj pa ne prideš k nam za režiserko, ko že študiraš. To potrebujemo. In tako sem bila sprejeta najprej v mladinsko redakcijo.«

Tako se je začela vaša uspešna kariera, ki vam je prinesla nič koliko priznanj, nagrad in tudi gostovanja v tujini.

»21 jugoslovanskih nagrad sem prejela, med temi tudi nagrado iz Prešernovega sklada,« je povedala, kot bi šlo za stvar, ki se zgodi prav vsakomur na tem svetu. »Trikrat sem delala že na Madžarskem. Jezika nisem znala, a vzeli so me kar za svojo, to pa zaradi mojega priimka, ki pomeni v madžarščini šojo. Potem sem delala še v Frankfurtu, pa v Saarbrücknu in v Vzhodnem Berlinu.«

In kakšne igre v glavnem režirate? Kakšne avtorje imate najraje?

»Ne maram tako imenovanih realističnih iger, temveč so mi zelo všeč fantazijske igre. Delam bolj na filmski način. Z igralci imam več vaj, nato šele posnemamo. Rada imam igre, kjer lahko uporabljam razne slušne efekte, a ne za vsako ceno.«

Sedaj je že precej žensk dramaturginj in režiserk. To se pravi, da se mnoge odločajo za ta poklic?

»Morda bi se jih še več, če se ne bi odločile, da imajo tudi družino. To je delo, ki zahteva celega človeka, ženska pa se mora, na žalost, vsaj pri nas še vedno baviti tudi z vsemi drugimi problemi, ki jih družina zahteva. Če je sama, je prav gotovo laže.«

Pa ste delali tudi z zelo znanimi igralci?

»Še kot mlada režiserka sem delala s tako odličnimi igralci, kot so bili na primer Sever, Drenovec, Danilova, pa Cesar. Takrat smo delali še z veliko natančnostjo. Tremo sem imela, da bi tem velikim igralcem kaj popravila, kaj svetovala. Spomnim se, da sem nekaj popravila pokojnemu igralcu Severju. Mislila sem, da mi bo zameril. Pa so mi kolegi nato povedali, da je imel o meni dobro mnenje in da je rekel: "Ta Sajkova se bo naredila."«

Dve hčerki imate: Janjo, ki je doštudirala arhitekturo in Barbaro, ki študira slavistiko. Pa se nobena ni odločila za poklic režiserke?

»Ne, toda Janja je že pomagala očetu pri pripravi scene za »Hamleta«.«

Ste režirali tudi kaj v gledališču?

»Pred leti v mladinskem gledališču.«

Tudi mož je režiser. Se o vajinem delu kaj pogovarjata, drug drugemu kaj svetujeta, popravljata?

»V mlajših letih sploh nisva mešala poklica v najino družinsko življenje. Moram pa reči, da imava precej sorodne poglede. Sicer pa tudi nimava časa za daljše razgovore. Mož veliko dela, mi na radiu smo pa tudi zelo zaposleni. Na mesec prav gotovo režiram po eno igro, potem pripravim razne literarne večere, pa počitniška popotovanja, pa radijske oddaje za šole in seveda še veliko manjših oddaj. Večino nagrad sem prejela s teksti pisatelja Frana Puntarja, to želim poudariti. Gre za fantazijske pravljice, ki so močno cenjene v raznih evropskih državah in ki so dale otroškim igram tudi pravo ceno, pravo veljavo.«

Kaj pa želje in načrti?

»Tu v Strunjanu rada plavam. Kot mlada sem celo tekmovala in še sedaj si pod večer privoščim nekaj treninga. V svojem poklicu sem zadovoljna, takih želj, ki se ne morejo uresničiti, pa si ne delam. Rada delam s svojo ekipo, s snemalko Metko Rojc, pa še z dramaturgom, asistentom in pomočnikom snemalca, ki to ekipo sestavljajo. Tu je že mojih želj konec.«

Preprost razgovor s pravtako preprosto, a iskreno Rosando Sajko, režiserko, ki zasluženo uživa ukled doma in tudi v tujini.

NEVA LUKEŠ

Režiserka Rosanda Sajko (desno) med svojim delom

MIŠKO KRANJEC

Povest o dobrih ljudeh

81.

»Kaj bi se lovila!« je vzkliknil Jožef. »Kar se mene tiče, se ti ni treba bati. Niti svoji ženi ne bi povedal tega, čeprav jo hudo ima, da bi vedela, kdo si. Saj sem že marsikaj prestal zaradi tebe in zadnjič sem komaj ušel zaušnicam pri žandarjih, vendar ti vse to mirno oprostim. Nič se ti ni treba zaradi tega skrivati. Da ti povem naravnost, kar si mislim: niti za trenutek nisem podvomil, da nisi Peter Koštrca, vsaj zdaj nisem več dvomil, odkar si se spet vrnil.«

Jožef Koštrca pa se je zmotil, če je mislil, da bo tujega Petra tako hitro in zlahka ugnal ali vsaj presenetil. Niti mišica se ni zganila na njegovem obrazu, razen da se je dobrodušno nasmihal, kakor bi hotel reči, kako zelo se Jožef moti.

»O Petru Koštrci sem v vaši hiši že mnogo slišal in me je vedno imelo, da bi poizvedel kaj več o njem. A zdaj me še posebej mika, kaj je z njim in kakšen človek je.«

Jožef se je moral nasmehniti tujcu. »Reči ti moram,« je dejal, »da te nadvse občudujem. Mislim, da bi z obrazom, kakršnega nosiš zdaj po svetu, prevaral še svojo mater, če bi jo še imel. Saj se mi močno zdi, da si že sam prepričan, da nisi Peter Koštrca, toliko časa in tako spretno se pretvarjaš. Seveda je čisto pametno in tudi potrebno, da se skrivaš in se nočeš izdati. Pa ne glede na vse sitnosti, ki bi si jih lahko nakopal, če bi slehernemu pripovedoval, da si Peter Koštrca, je v naši hiši dobro, da ne poveš svoje resnične bitnosti; ker Ana je v dno duše prepričana, da si nemara še kakšno nadzemsko bitje. To vse zaradi tistega tisočaka, ki si ga nama pustil ob prvem obisku v tej podobi. Kakor ima rada pravega Petra Koštrco, a tebe seveda še bolj, bi bila le hudo razočarana, če bi se ti in Peter Koštrca združila res v to, kar sta, namreč v Petra Koštrco. A tudi zaradi vseh drugih, ki so pri hiši, je bolje, da se pretvarjaš. Prepričan sem, da te zdaj nič več ne mika, da bi se spuščal v kake pustolovščine, zlasti kar se tiče Korenove Marte. In prav o tem sem hotel govoriti s teboj na samem. Nekoliko grdo si napravil; ne morem si misliti, kaj te je napotilo k temu. Za vsako družino na svetu velja pač to, če se ne prikrade kdo tretji vanjo, da svoje stvari sama izpelje do kraja, s trudom ali z lahkoto, z ljubeznijo ali s prepirom; do kraja mora iti vse. Ti nisi oženjen, lahko ti je najti si žensko, a ne samo eno, temveč kolikor ti drago. Saj jih je dovolj in če se napraviš, kakor si bil prej, bo redka, ki bi se te branila. Kakšen smisel pa ima, da se Peter Koštrca, ki ga ljudje poznajo in cenijo, spušča v družinske stvari? Vsak dober razbojnik mora paziti na svoj ugled bolj kakor najboljši navaden človek. Ti si se pa zapletel v to mirno družino in ako nisi doslej imel sovražnikov, jih boš poslej imel. A še posebej bi te opozoril na to, da je Ivan moj najboljši prijatelj. Razumem, če se mlada ženska zagleda v tujega moškega, razumem tudi, če ima kaj z njim, težko si mislim pravo žensko, ki ne bi z eno nogo hodila zunaj zakona, bodi ves čas ali pa samo včasih in priznati moram, da to samo še poudarja žensko privlačnost, ljubkost in polnost, da se je moški še bolj oklene. Toda z obema nogama ne sme nikdar stopiti iz zakona. Marta pa je storila tako in čaka zdaj, da prideš in jo povedeš v svet.«

Petrove oči so ves čas visele na Jožefu in poslušal ga je še dovolj zbrano. Zdelo se je, da je konec koncev stvar le doumel, zaradi česar je rekel takole:

»Za božjo voljo, Jožef, kakšne stvari mi podtikate?! Saj Marto komaj tu pa tam vidim; kako bi mogel imeti pri tem karkoli z njo?!«

»Saj ne mislim to za zdaj,« je zamahnil Jožef, »temveč za čas, ko si bil, bi rekel, v pravi podobi pri nas, s svojim pravim obrazom in s svojim pravim imenom.«

Peter ga je nekaj časa gledal, nato je bilo videti, da mu ni vse to prav nič jasno, zaradi česar je rekel:

»Rajši se meniva o čem drugem, čemur bom kos in o čemer se bova laže sporazumela. Ker to, kar mi podtikate in čeprav vse to samo slutim, nima z mano nikake zveze. Ustavil sem se pri vas... pravzaprav bi težko pojasnil, zakaj sem se zadržal tako dolgo tu. Ugaja mi. Zahotelo se mi je, da se ustavim v tem lepem in mirnem kraju. Našel sem vse, kar sem si želel. Priznati moram, da je prijetno sedeti pri vaši peči, greti si hrbet, ki mislim, da se nam bo do pomladi vsem olupil, ter se meniti. Poleg tega mi Katica včasih zapoje in zdi se mi, da lahko pesem človeka še najbolj spomni na to ali ono lepo ali pa tudi grenko stvar v življenju. Vse to je tako drugačno od onega, kar bom srečal spomladi po svetu, da se mi bo prečesto stožilo po vaši nizki hiši in vašem dobrem srcu. Že zadnjič sem si dejal, ko sem sedel prav na tem štoru, da se bom, ako se bom že kam zatekel, zatekel edino v ta kraj, k vama; seveda, ako bo to mogoče.

Po ostrem protestu prebivalcev Ricmanj in Loga

Švab: Občinska uprava je pripravljena na revizijo načrta o javnih prevozih

Osmega julija je v dolinski občini stopil v veljavo nov vozni red avtobusov Konzorcialnega podjetja za prevoze, ki pa je takoj naletel na precejšnje nezadovoljstvo po nekaterih vaseh. V Ricmanjih in v Logu je 327 občanov podpisalo protestno peticijo, z zahtevo po ponovni vzpostavitvi redne avtobusne proge št. 41, »ker je po preureditvi javnih prevozov v občini vas popolnoma odrezana ne samo od mesta, temveč tudi od drugih vasi«. Ricmanjci pravijo, da pri preureditvi prog in voznih redov avtobusov niso bile upoštevane potrebe občanov, tako da avtobusi KPP-ACT sedaj vozijo prazni, občani pa morajo v mesto z osebnimi vozili. Pri vsem tem, nadaljuje peticija Ricmanjcev, so najbolj prizadeti delovni ljudje, študenti in vsi tisti, ki morajo strogo spoštovati delovni urnik. Do podobnih protestov je prišlo tudi v Borštu in v Zabrežcu, kjer tudi pričakujejo, da bo občinska uprava čimprej revidirala nove načrte.

Po preureditvi, ki jo je občina predlagala KPP-ACT, vozijo v dolinski občini sedaj dva avtobusa linije 41 s končno postajo na Katinari in to v presledkih približno petdesetih minut, vsekakor od 8.30 dalje, ker je do te ure še vedno v veljavi stari urnik. Gre dejansko za dva krožna avtobusa po vaseh dolinske občine, ki morda odgovarjata boljši in hitrejši povezavi med raznimi vasmi, po mnenju mnogih pa pomenita korak nazaj glede povezave z mestom. Kot smo že omenili, je novi vozni red stopil v veljavo 8. julija, petega avgusta pa ga je avtobusno podjetje na predlog uprave nekoliko spremenilo in tako skušalo ugoditi vsaj nekaterim zahtevam prizadetega prebivalstva.

Vprašanje pa vsekakor ni še rešeno. Na zatožni klopi je občinska uprava, ki jo zlasti v Ricmanjih in v Logu obtožujejo, da ni upoštevala zahtev in potreb vaščanov, ki so že na javnih sestankih o preureditvi prog in o novih voznih redih jasno povedali, da se s tem načrtom ne strinjajo. Kako se brani občina in kako občinski upravitelji ocenjujejo te proteste prebivalstva smo vprašali župana Edvina Švaba, ki nam je o tej aferi (če jo lahko tako imenujemo) povedal naslednje:

»Najprej moram podčrtati, da je preureditev javnih prevozov v naši občini začasna in ima torej eksperimentalni značaj. Vse skupaj bomo morali še preveriti, sevede v sodelovanju s KPP-ACT in predvsem z občani. Ob potrebi bomo priredili tudi sestanke po vaseh, da nam ljudje posredujejo kritike in pomisleke, čeprav kot se vedno dogaja v podobnih primerih, javna ustanova ne more zadovoljiti vseh.

Dolinska občina je doživela in preživela tradicionalne avtobusne prevoze. Proge zasebnih podjetij je pred nekaj leti prevzel medobčinski avtobusni konzorcij, ki je postavil vsem upravam pogoje za smotrnejši razvoj avtobusnega prometa ter jim dal na razpolago točno določene kilometre, ki jih lahko dnevno prevozi vsak avtobus. S preureditvijo prog smo hoteli izboljšati in hkrati racionalizirati prevoze v naši občini, istočasno pa smo skušali smotrneje povezati vse naše vasi. Vzamem na znanje, da je ta načrt ponekod naletel na nezadovoljstvo, čeprav se mi zdi zelo težko ali nemogoče, da bi lahko vse naše vasi direktno povezali z mestnim središčem. Vsekakor ponavljam, da je občinska uprava pripravljena na dialog z občani o teh problemih in da je pripravljena tudi sprejeti morebitne popravke k novemu načrtu, seveda če se bo izkazalo, da so spremembe res potrebne in koristne.«

Pomembna pridobitev za občinsko skupnost

Zgoniška občina razpolaga z novim sodobnim šolabusom

Zgoniška občina ima od ponedeljka nov šolabus. Novo vozilo, v katerem bo prostora za 41 šolarjev, bo z novim šolskim letom nadomestilo stari šolabus, s katerim so se dolgo let učenci in dijaki iz zgoniške občine vozili do krajevnih osnovnih šol in do proseške nižje srednje šole »Fran Levstik«.

Novi šolabus s slovenskimi in z italijanskimi napisi bo vozil malčke otroških vrtcev, osnovnošolce in srednješolce obeh narodnosti in predstavlja pomembno pridobitev za zgoniško občinsko skupnost. S to investicijo je hotela občinska uprava še dodatno izboljšati storitve na področju šolstva in istočasno tudi na področju javnih prevozov.

Na sliki: Novi šolabus pred zgoniško osnovno šolo.

Češkoslovaški jamarji na delovnem obisku v Trstu

Pokrajinski odbornik za šport Bruno Cavicchioli je sprejel člane dveh češkoslovaških jamarskih skupin, ki sta bili dva tedna v gosteh pri tržaški speleološki skupini San Giusto. Sestavlja ju enajst mladih jamarjev iz mestec Prostejov in Bohumin, ki so člani društev Češka speleologička společnost in Javoričko. Prvo vodi predsednik Miroslav Vanek, drugo pa Josef Wagner, ki jima je odbornik Cavicchioli izročil spominski ploščici. Češkoslovaški jamarji so namreč skupaj s tržaškimi gostitelji opravili vrsto spustov in raziskav v podzemskih jamah na Kaninu in na tržaškem Krasu. V tej zvezi je Cavicchioli izrazil željo, da bi tržaški Kras kot edinstveno tovrstno naravno okolje na svetu, postal še pogostejši cilj znanstvenih in turističnih ekspedicij in pri tem pohvalil pobudo tržaške jamarske skupine, ki naj bo za zgled ostalim športnim panogam in dejavnikom pri pripravi podobnih izmenjav in gostovanj.

Na sliki: češkoslovaški jamarji na obisku pri tržaški pokrajinski upravi.

Svetovalec PSI Carbone posegel pri predsedniku deželnega odbora

V Trstu dva obrata potencialno nevarna za človekovo zdravje in njegovo okolje

Niti naše mesto žal ni izvzeto iz »črne mape«, v katero je ministrstvo za zdravstvo spravilo svojo rezervirano raziskavo o potencialni nevarnosti, ki jo za okolje in človeka predstavljajo stotine tovarn in industrijskih naprav po vsem polotoku. Med 364 obrati za proizvodnjo, predelavo ali uskladiščenje strupenih snovi, ki ogrožajo ne samo zaposlene, temveč tudi okoliško prebivalstvo, sta tudi dva tržaška in eden videmski. Res je, da pri nas ne sedimo na »sodu smodnika«, kot se to dogaja prebivalcem velikih mest, med katerimi prednjači Milan z 51 potencialno visoko nevarnimi obrati, sledijo pa mu Benetke (!) s 16 obrati. Toda, za industrijsko zamirajoči Trst, ki se že siser otepa z onesnaženostjo svoje okolice zraka, pomeni dvoje obratov z visoko stopnjo tveganja nevarnost, ki je zaenkrat še nihče ni vzel resno v poštev.

Res je, da pri tržaški Krajevni zdravstveni enoti nadzorujejo vire onesnaževanja morja in zraka, ne vedo pa, katera obrata ali skladišči z visoko stopnjo tveganja so vzeli v poštev pri ministrski raziskavi, ki so jo izvedli od meseca marca do maja letos. V naši deželi so, kot rečeno, trije taki obrati, poleg enega skladišča amonijaka, dveh skladišč vnetljivih plinov in devetih primerov uporabe strupenih snovi v industriji.

Žal iz doslej znanih podatkov, ki jih je zbrala raziskava ni razvidno, kateri so konkretno obrati in skladišča z visokim tveganjem, niti po kakšnih kriterijih so bili klasificirani. Kljub rezerviranosti raziskave, pa bodo njeni rezultati slej ko prej morali v javnost, čeprav se industrijci temu močno upirajo. Ministrstvo je namreč z raziskavo le izpolnilo (čeprav z veliko zamudo) prvi del določila Evropske gospodarske skupnosti iz leta 1982, ki predvideva preštevanje najbolj nevarnih dejavnosti, sprejetje zaščitnih ukrepov v tovarnah, notranje in zunanje emergenčne načrte ter skrbno obveščanje delavcev in prebivalstva o tveganjih. Ta določila bi bila morala biti uresničena že pred 8. januarjem 1984, medtem pa so jih sprejeli v vseh državah skupnosti, z izjemo Italije in Grčije. Odveč bi se bilo ustavljati pri vzrokih za hudo zamudo Italije, ki jih lahko strnemo v kratko in dobro znano formulo: nesporazumi o pristojnosti.

Deželni svetovalec PSI Gianfranco Carbone je v zvezi s tremi primeri v naši deželi nemudoma naslovil svetovalsko vprašanje na predsednika deželnega odbora Biasuttija, v katerem med drugim opozarja, da sta zaščita in varnost v industrijskih obratih že postali obvezi političnega značaja, še zlasti po tragedijah v Sevesu, Indiji in Virginiji. Carbone zahteva od deželnega odbora, naj si priskrbi podatke, ki jih je zbralo ministrstvo za zdravstvo in naj seznani deželni svet, kateri so trije obrati v Furlaniji - Julijski krajini, klasificirani med potencialno najnevarnejšimi v Italiji. Socialistični svetovalec nadalje zahteva od deželnega odbora pojasnilo, če namerava v okviru lastne avtonomije poskrbeti za nadzorovanje, za emergenčne načrte in za varnostne predpise v industrijskih obratih in skladiščih ter v zvezi s tem opraviti informativno akcijo med delavci in prebivalstvom.

Pogovor z odgovornim urednikom Eliom Fornazaričem

Tednik Gospodarstvo si je z resnim pristopom zagotovil ugled pri domači in širši javnosti

Vsak petek pride izpod strojev tiskarne Založništva tržaškega tiska okrog 5.000 izvodov slovenskega tednika Gospodarstvo. Ves teden ga ustvarja mala ekipa: dva novinarja, tajnica in agent založbe za ekonomsko propagando, da bi ga za konec tedna dobil na mizo vsak naročnik (Gospodarstvo je naprodaj le v nekaterih kioskih).

Pred dvema letoma je časopis menjal format — iz ogromne zadeve je prišel na sprejemljivejšo velikost, ki je primernejša za branje, poleg tega pa omogoča tudi večje število naslovov in boljšo razporeditev materiala. Osem majhnih strani se menda tudi dalj časa bere kot štiri velike.

Važnejša gospodarska dogajanja — mednarodna in pomembnejša za manjšino najdejo seveda mesto na prvi strani Gospodarstva. Jugoslovansko spreminjajoče se stanje kraljuje na drugi, protiutež pa mu je ekonomija Furlanije - Julijske krajine na sosednji strani. Za slovenske obrtnike, trgovce, kmete, sploh gospodarstvenike vseh vrst sta zelo pomembni znani naši organizaciji — Slovensko gospodarsko združenje in Kmečka zveza. Zato jima je Gospodarstvo namenilo dve strani — vsaki seveda svojo. Šesta je svetovna — mednarodna stran, sedma pa posvečena kulturi in življenju, politiki, osmrtnicam, prireditvam. Gospodarski časopis si sicer težko privošči prostor za kulturo in podobne zadeve, a pisma bralcev so pokazala, da ljudje zelo radi berejo to stran. Več kot toliko prostora pa tej tematiki žal ne morejo odmeriti...

Zadnja stran je kraljestvo številk: spreminjajoči se tečaji, tržni pregledi, borza, koliko pravzaprav kaj kje stane, trg in njegove spremembe... vse to in še marsikaj lahko najdeš tu. Kup potrebnih informacij, ki jih potrebujejo možje iz gospodarstva tostran in onstran meje. Gospodarstvo ima namreč svoje bralce v Italiji, pa tudi v Jugoslaviji, obeh Amerikah, Avstraliji...

Ker časopisa ne berejo le resnobneži, ki se ukvarjajo z zapletenim sistemom gospodarskih problemov, temveč širši krog ljudi, se marsikdaj na njegovih sraneh pojavlja tudi lahkotnejše, pa vendar še vedno strokovno branje — kot o vrstah fig na Primorskem in o gojenju rož.

Odgovorni urednik Gospodarstva Elio Fornazarič pa pravi, da še vedno niso dosegli idealnega stanja. Veliko je še aktualnih dogodkov, ki jih ne obravnavajo, kot naprimer izredno važno področje računalništva, skupnih naloženih skladov, pa pomorstvo in njegovi problemi — Trst je vendar večje pristanišče in potrebe po ukvarjanju s to tematiko so.

Vendar pa tako majhen kolektiv vsega tega ne zmore. Potrebna bi bila primerna okrepitev uredništva, da bi si lahko bolje razdelili delo, in lažje ustvarjali pravi tednik. Pravi tednik naj se ne bi ukvarjal z vsakim dnevnim dogodkomto je naloga dnevnika — temveč naj bi iz kronike izluščil probleme, jih poglobil, obdelal z vseh strani in podal res zaokroženo sliko. Tudi nova tehnologija, na katero so prešli pred kratkim, zahteva dodatnih moči, postopek na podlagi kompjuterjev namreč nalaga več dela novinarjem.

Gospodarstvo ima razmeroma dobro mrežo dopisnikov, v Sloveniji in v naših krajih. Vendar pa si zaradi omejenih finančnih sredstev ne morejo privoščiti vabljivih honorarjev za visoko specializirane strokovnjake. Kljub temu pa je marsikateri zunanji sodelavec s svojimi prispevki na visokem nivoju.

Bralci radi sodelujejo z uredništvom. Včasih je v redakciji težko

Elio Fornazarič

priti do pisalnega stroja, saj si obiskovalci kar podajajo kljuko na vratih. Vseeno pa ne bi bila odveč anketa med bralci, narejena v povezavi s Slovenskim raziskovalnim inštitutom, da bi tudi od tistih, ki se ne oglašajo, izvedeli, kako so zadovoljni s »svojim« časopisom oziroma kaj v njem morda pogrešajo. Delo oglasnega oddelka zna biti prav zanimivo, pa tudi zelo naporno — treba je nabrati čim več oglasov, saj s tem časopis dobi nekaj sredstev. Zlasti veliko dela je pred Božičem in pred Veliko nočjo, ko obrtniki, trgovine... voščijo svojim strankam. Takrat se zna zgoditi, da tovrstni oglasi zapolnijo kar nekaj strani.

Ob posebnih priložnostih izide »Gospodarstvo« s posebnimi prilogami, ki so včasih tudi v italijanščini in celo v angleščini. Takšne posebne priložnosti so npr. sejmi.

Kljub temu da je slovenska manjšina relativno majhno področje in je »bombardirano« z več časopisi, si je Gospodarstvo ustvarilo svoj prostor. Dolgo let ga je pridno vodil Lojze Bercè. Izhaja že 37. leto, uspešno posluje, kar je dovolj dober dokaz za potrebnost časopisa v našem prostoru. Njegova pomembnost je toliko večja v ter zapletenih časih gospodarske krize, ko je v težavah celotna država in z njo vred tudi manjšina kot njen del.

»Zato je koristno, da naš človek razpolaga s časopisom, v katerem se nakazujejo in razlagajo ekonomski problemi, ki ga tarejo. To je nekakšno vodilo, koristno za naše ljudi,« zaključuje Elio Fornazarič.

METKA ČELIGOJ

Kratek, a prijeten obisk pri otrocih repentabrskega poletnega centra

Kot smo že poročali, se je pred dvema dnevoma začel na Repentabru 1. poletni center, ki ga prireja kulturno društvo Kraški dom. Malo pred poldnem sva včeraj s fotografom obiskala otroke in dekleta, ki jih vodijo. Vsi so že nestrpno čakali na najin prihod. Sedeli so na zelenih stolih v dvorani repentabrske telovadnice. Otroci so naju lepo pozdravili in nekoliko plašno opazovali. Kot nama je pozneje povedala ena od animatork, so se pogovarjali o najinem obisku. Da bi bilo vzdušje bolj sproščeno, smo vsi skupaj odšli na bližnji vrt pri balinarskem igrišču. Nekateri otroci so še čisto majhni. »Kdo je najmlajši med vami?« sem vprašala in oglasilo se je drobno dekletce; »Ne, Elena,« je pripomnila animatorka, »Ilonka je najmlajša.« Hotela sem nagovoriti Ilonko, a zaman. Fantek, Dean po imenu, se je opogumil in mi ponosno povedal, da bo imel kmalu »toliko let« in mi pokazal celo ročico. Navdušeno mi je pripovedoval, da so se ravnokar vrnili iz gozda, kjer so se igrali, se sabljali s suhimi vejami in plezali po drevesih. Nabrali so tudi »žiške«, lubje in kamenčke za pripravo reliefne slike.

Vzdušje je postalo kar prijetno. Otrokom sem obljubila, da bodo naslednji dan lahko prebirali svoja imena v Primorskem dnevniku. Žal ne morem vseh omeniti, a se vsem toplo zahvaljujem za sodelovanje. »Jaz nisem še nikoli bil v dnevniku,« mi pove Omar, najstarejši in najbolj živahen deček centra. »Meni je tu zelo všeč, ker se lahko vsi skupaj igramo. Lepo bi bilo, če bi trajal center ves dan.«

Medtem ko se pogovarjam z otroki in animatorkami, posname fotograf nekaj slik. Otroci se smejejo, se mu nastavljajo v poze, se »špricajo« z vodo.

»Kako se je pravzaprav rodila zamisel za ta center?« nagovorim Vilmo. »Že lani smo se v društvu pogovarjali, da bi bilo lepo, če bi tudi mi organizirali poletni center, kakor ga imajo v Nabrežini. Na ta način bi otroci, ki se že itak med seboj poznajo, saj so vsi doma iz repentabrske občine, lahko skupaj preživeli dopoldneve pod vodstvom odraslih. V ta namen smo Roberta, Tamara in jaz opravile štiridnevni seminar za animatorke, ki ga je pripravila zadruga »Perspektiva«. Tečaj jim je veliko služil. Naučile so se več novih igric, kako jih je treba izvajati in, kar je najbolj pomembno, kakšen mora biti pristop do otrok. Teorija in praksa sta bili torej na tem kratkem seminarju primerno dozirani.

Omar mi ponudi nekaj nedozorelih »drnulj«, ki rastejo na vrtu. Zahvalim se mu in povprašam, kaj imajo na programu za naslednje dni. Zopet se oglasi Vilma: »En dan se bomo šemili s starimi oblekami, drugi dan bomo posvetili športu; pogledat bomo šli tudi močvirje in ga potem izoblikovali z dashem.« »Obiskali bomo tudi Briško jamo,« priskoči animatorki na pomoč Omar. »V primeru slabega vremena imamo na razpolago veliko igric, plošče in potrebščine za risanje,« doda Vilma. Animatorkam bi bilo všeč, da bi center obiskovalo nekoliko več otrok, saj jih je samo 14. Od teh jih še veliko obiskuje vrtec in zaradi tega jim je treba posvečati večjo pozornost pri izbiri igre.

Dopoldne se je izteklo, ura je že 12.30. Otroci si nataknejo male pisane nahrbtnike in kar sami odkorakajo domov. Samo po nekatere, zlasti najmlajše, pridejo starši.

FAUSTA SISTI

Parovel se je pritožil na nadzorni odbor

PRVE GLASNE POLEMIKE O NAČRTU ZA NOVI STADION

Občinski svetovalec Tržaškega gibanja Paolo Parovel je včeraj zjutraj vložil na pokrajinski nadzorni odbor pritožbo zoper nedavni sklep tržaškega občinskega odbora, ki je s hitrim postopkom poveril družbi Italposte in konzorciju tržaških gradbenih podjetij CIET nalogo za izdelavo načrta za gradnjo novega nogometnega stadiona, skoraj gotovo na območju sedanje občinske klavnice pri Sv. Ani. Za te načrte in za prva gradbena dela bo uprava potrosila približno dvajset milijard lir, celotna športna struktura pa bo stala še enkrat toliko. Predstavnik Tržaškega gibanja očita Richettijevi upravi več nepravilnosti in istočasno ostro kritizira tržaške družbene in politične sile, »ki niso zavzele nobenega stališča in so torej enostavno prezrle postopek in sklep, ki je pomemben za celotno tržaško skupnost.«

Parovel se v svojem prizivu najprej obregne ob postopek, ki se ga je odbor poslužil za sprejetje tega sklepa, in sicer na podlagi člena št. 104 občinskega pravilnika, ki daje pravico odboru, da v izrednih in nujnih primerih odloča in sprejema sklepe brez privoljenja občinskega sveta. Podpisnik pritožbe pravi, da v tem primeru nismo bili priča nujnemu in izrednemu primeru in da bi se moral odbor, zaradi pomembnosti sklepa, vsaj posvetovati in slišati mnenje, če že ne skupščine, vsaj načelnikov svetovalskih skupin. Tega pa ni storil, čeprav se je župan obvezal, da bo skušal kljub poletnemu premoru sklicati občinsko sejo za prve dni avgusta.

Svetovalec Tržaškega gibanja je tudi mnenja, da bi morala občina poveriti izdelavo načrtov in naročiti prva gradbena dela na podlagi javne licitacije in ne s koncesijo, kot je naredila. S to odločitvijo je uprava po Parovelovem mnenju oškodovala vsa tista tržaška gradbena podjetja, ki ne sodelujejo v konzorciju CIET in ki torej dejansko nimajo velikih možnosti, da bi tudi v bodoče kakorkoli sodelovala pri gradnji novega stadiona. Pritožba vsebuje tudi poziv pokrajinskemu nadzornemu odboru, da razčisti tudi morebitne nepravilnosti v odnosih med občinsko upravo in med športnim društvom Triestino, ki bo, kot kaže, v prvi osebi upravljalo novo nogometno strukturo, za gradnjo katere se je že angažirala tudi deželna vlada.

Opozorilo Kmečke zveze vinogradnikom

Kmečka zveza opozarja vse vinogradnike, da morajo najkasneje do 6. septembra 1985 prijaviti zaloge vina izraženega v hektolitrih proizvedenega v letu 1984, ki so ga še imeli v kleti do polnoči, 31. avgusta. Prijave morajo zainteresirani vinogradniki oddati v uradih občine, v kateri imajo klet. Kmečka zveza obvešča svoje člane, da bo omenjene prijave, za katere je potrebna davčna številka (codice fiscale), izpolnjevala do 5. septembra. Kdor te prijave, kljub temu da je primoran, ne predloži, bo podvržen globi od 100 tisoč do 1 milijona lir.

TAJNIŠTVO KMEČKE ZVEZE

Diskoteka v komprenzoriju pri Sv. Ivanu primer, kako po novih poteh do mladih

Da tržaška mladina poudarja pripadnost določenemu sloju tudi s tem, da se zbira na določenem kraju, ni nič novega. To lahko ugotovimo, če pogledamo, kdo se zvečer zbira na Borznem trgu, na Trgu Unità ali na Trgu Oberdan. Vsi trije kraji so različno označeni: na Trgu Unità je predvsem kraljestvo punkov, malo dlje, na Borznem trgu in pred Galerijo Tergesteo, se »razstavlja« mlada smetana premožnejšega Trsta, na Trgu Oberdan pa se zbirajo mladi srednjega sloja. Tisti med mopedom in dragim motociklom.

To ustaljeno navado pa je že sedem ponedeljkov postavila na glavo brezplačna diskoteka na odprtem, ki jo je skupina mladih priredila v parku komprenzorija bivše psihiatrične bolnišnice pri Sv. Ivanu. Uspeh te pobude je jasen: na trgu pred cerkvico se je vsak ponedeljek zbralo okrog 1500-2000 mladih, med katerimi so bili bivši narkomani, študenti, otroci »dobrih družin«, policijski pripravniki, ki obiskujejo šolo pri Sv. Ivanu, skratka, mladina iz najrazličnejših krogov. V vseh sedmih večerih se kljub živahnosti ambienta in številčnosti ni pripetil niti najmanjši neprijeten dogodek in vsi mladi so prav s svojo prisotnostjo dokazali, da je v Trstu mogoče ustvariti prostor, kjer se družbeni predsodki in različni stili življenja lahko pretopijo v skupno uživanje mladosti, glasbe in poletnega vzdušja. Razlike s tem niso izbrisane, vendar je le spodbudno ugotavljati, da je medsebojno spoznavanje možno in da niso emarginacija ter vse posledice, ki so z njo povezane, nekaj neizogibnega: s kančkom dobre organizacije in politične volje se dajo spraviti iz ustaljenih tirov na nove poti.

Pobuda je torej uspela, čeprav ne brez težav. Petega julija je namreč večina v upravnem odboru Krajevne zdravstvene enote, ob nasprotovanju PSI in KPI, na predlog odbornika LpT De Rote sklenila ukiniti diskoteko. Naj pojasnimo, da je KZE nastopila, ker je bila dejansko pokroviteljica pobude, v kolikor jo je priredil Center za zdravljenje narkomanov (CMAS), ob sodelovanju zadruge »Il posto delle fragole« in drugih mladinskih združenj, ki delujejo v okviru psihiatrične službe. Julija letos je upravni odbor odobril predlog o poletnih prireditvah v okviru komprenzorija (mladi so sicer omenili le kineforum in glasbene koncerte) in mu tudi namenil 7 milijonov lir. Pozneje pa so nastale birokratske težave: v imenu pokrajinske uprave je predsednik Marchio (LpT) posegel pri kvesturi, češ da pokrajina ni bila obveščena o pobudi, sledila je izmenjava pisem in obvestil, vse pa se je končalo z omenjenim sklepom KZE.

Je za tem politična volja, da se ukine ta pobuda, smo vprašali včeraj predsednika KZE Scarpo, ki se je prav včeraj vrnil s počitnic. »Ne, slo je le za formalno plat, ki jo mora javna inštitucija spoštovati. Organizatorji niso omenili diskoteke, v njihovem predlogu so bile omenjene le pobude 'znotraj komprenzorija', kar diskoteka očitno ni. Vsekakor je v bodoče ne mislimo ukinjati, nasprotno, sam bom že septembra pobudnik, da se za prihodnjo poletno sezono načrtuje čimširše sodelovanje vseh zainteresiranih javnih uprav in ustanov, da bi v parku bivše umobolnice ustvarili pogoje za njegovo širšo kulturno in rekreacijsko izkoriščanje.«

»Požar« gasi tudi ravnatelj psihiatrične službe Rottelli: »KZE ni pokazala nasprotovanja tej zamisli, nasprotno, prišla nam je tudi na roko, saj smo konec koncev zastavljeni program izpeljali brez prekinitev. Zadnji večer z diskoteko je bil v ponedeljek, naslednjega, 2. septembra, pa smo že pred časom najavili v naselju Rocol-Melare. Težave so bile, res, vendar dokazali smo, da se da v Trstu ustvariti nekaj novega in da je za to treba le pljuniti v roke.«

N.F.

Festival KPI na Općinah

V Prosvetnem domu na Općinah bo od petka do nedelje festival Unità in Dela, ki ga prireja krajevna sekcijo KPI. Prvi dan bo na sporedu zanimiva okrogla miza o urbanističnih problemih Občin, pri kateri bodo sodelovali znani strokovnjaki. V soboto bodo festival odprli ob 18. uri, za ples in zabavo pa bo igral ansambel Lojzeta Furlana. V nedeljo popoldne pa bo tudi kulturni program z nastopom orkestra »Muja doc Band« ter mladih kotalkarjev ŠD Polet.

Novi predpisi o dvojni ceni prehrambenih proizvodov

Konec preteklega tedna so stopili v veljavo predpisi o označbi cen prehrambenih proizvodov po merskih enotah, kakor jo predvideva dekret predsednika republike iz avgusta 1982.

Cena za mersko enoto pomeni ceno za kilogram ali liter blaga v prodaji, če pa gre za blago v manjših količinah od merskih enot, je lahko cena določena v dekagrámih ali decilitrih. Za pakirane proizvode s tekočino (na primer sir mozzarella ali oljke) mora poleg skupne čiste teže biti navedena cena za čisto težo ocejenega izdelka.

Vsekakor pa je najvažnejše določilo, po katerem se mora cena nanašati na čisto količino, označeno na pakiranih proizvodih. Vendar ostaja vrsta blaga, ki je izvzeto iz novih določil in ki se torej ne prodaja po ceni za mersko enoto, ampak je dovolj cena za posamezni zavoj. Gre za proizvode naslednjih vrst: tisti, ki so podvrženi občutni izgubi teže, tisti, ki jih trgovec tehta pred kupcem, slaščičarski proizvodi, ki tehtajo manj kot 30 gramov in vsi drugi proizvodi, ki tehtajo manj kot 5 gramov; nadalje proizvodi, ki so v prodaji v razsutem stanju ter sadje in zelenjava, izbrana po velikosti na osnovi določil EGS; proizvodi v prodaji s pomočjo avtomatskih naprav; napol kuhani ali pripravljeni prehrambeni izdelki, spravljeni v isti embalaži; sladoled; pakirani proizvodi v standardnih količinah, ki jih določajo veljavne norme; pakirani proizvodi, ki jih norme ne predvidevajo, pa je njihova teža 100, 250, 500, 1000, 1500 ali 2000 gramov ali mililitrov.

Za kršilce navedenih predpisov so predvidene stroge kazni, ki gredo od upravne denarne kazni v znesku 40 tisoč lir do 10 milijonov, kot tudi zaprtje trgovskega lokala za čas do dvajset dni v primeru težjih prekrškov. Kazen za primere, ko cena za mersko enoto ni dovolj jasna in čitljiva, pa gre od 40 tisoč do 400 tisoč lir.

Podaljšan rok prosilcem prispevkov za energetsko varčevanje

Deželna direkcija za javna dela je potrdila podaljšanje roka za predstavitev prošenj za dosego finančnih olajšav pri uresničevanju energetskega varčevanja v gradbenem sektorju. Rok je namreč zapadel 19. avgusta, podaljšek pa bo v veljavi do 30. oktobra letos. Prvi del prispevkov bo vsekakor razdeljen med tiste prosilce, ki so svoje prošnje oddali do zapadlosti prvega roka, drugi seznam za razdelitev prispevkov pa bodo sestavili na podlagi prošenj, ki bodo na direkcijo za javna dela prispele med 19. avgustom in 30. oktobrom.

Poldrugi milijon lir plen lažnega inšpektorja INPS

Neznani goljuf, ki se vsaj delno preživlja na račun priletnih in naivnih upokojenk, je spet izpeljal svojo zvijačo. Tokrat mu je nasedla 87-letna Anna Fonzi iz Ul. Revoltella 28. Včeraj okrog 13. ure je pozvonil na njena vrata in se ji predstavil kot inšpektor ustanove za socialno skrbstvo INPS. želel je, da bi mu gospa pokazala svojo pokojninsko knjižico, tako da bi lahko preveril registrske številke; ni izključeno, je zatrdil ženski, da ji bodo zvišali pokojnino.

Naivna Fonzijeva je nasedla in pospremila tujca v stanovanje. »Inšpektor« je bil star okrog 40 let, oblečen v elegantno sivo obleko, temnih las in visok. V pogovoru je izdajal južnjaški naglas. Nič hudega misleč mu je priletna ženica pokazala pokojninsko knjižico, v kateri je hranila milijon in šesto tisoč lir. Moški je dokument skrbno »preveril« in se nato brzih nog poslovil. Šele čez nekaj časa je Fonzijeva podvomila, da je res šlo za poštenjaka. Vzela je v roke knjižico, v kateri pa ni bilo več njenega malega bogastva. Ni ji preostalo drugega, kot da tatvino prijavi policiji.

Bolj nezaupljiva pa je bila do tujca, le nekaj minut prej njena soseda. Tudi njej je pozvonil in najavil zvišanje pokojnine, ženska pa ga je zalovila, v prepričanju, da gre za nepridiprava. In imela je popolnoma prav.

Mongolska umetnost v občinski galeriji

V občinski umetnostni galeriji na Trgu Unità bodo danes odprli razstavo slik in skulptur več kot 60 umetnikov iz Ljudske republike Mongolije. Razstava bo na ogled do 28. avgusta, pripravilo pa jo je lani ustanovljeno Združenje Italija - Mongolija.

Gre za prvo tovrstno razstavo mongolske umetnosti v Italiji, s katero želijo prireditelji vzpostaviti vzporednice in omogočiti izmenjavo izkušenj med mongolskim in italijanskim umetniškim snovanjem. Za oboje je namreč značilna večtisočletna tradicija, razlikuje pa ju dejstvo, da se je italijanska umetnost oblikovala v mestih, medtem ko je mongolska sad azijske nomadske kulture. Najbolj priljubljene teme mongolske umetnosti odsevajo prav značilnosti te kulture oziroma omike, od koder nenehna navzočnost živalskih motivov, še zlasti konj. Iz Trsta se bo zanimiva razstava selila v druga italijanska mesta, med njimi tudi v Benetke.

†

Zapustil nas je naš dragi mož, oče in nono

Karel Sardoč

(LUČI)

Pogreb bo jutri, 22. t.m., ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Prosek.

Žalujoči žena Fani, sin Darjo z ženo Majdo, vnuk Daniele ter drugo sorodstvo.

Prosek, Nova Gorica, 21. 8. 1985

†

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi brat

Darjo Berginc

Pogreb bo jutri, v četrtek, 22. t.m., ob 9. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalujoči sestri Mili in Ana, Nino in drugo sorodstvo.

Trst, 21. avgusta 1985

Škedenjsko poletje tudi letos v znamenju obiska praporašev iz bele četrti Faenze

Letos je Pro Loco povabila k sodelovanju tudi slovensko kulturno društvo Ivan Grbec

Škedenjski »Pro loco« se je čisto po naključju skoraj pobratil s patricijsko četrtjo belih iz Faenze. Leta 1978 se je v Trstu vršila zgodovinska revija »Palia« trinajstih patricijskih družin iz Siene. Ob tej priliki so člani »Pro loca« povabili goste iz Faenze v Škedenj. Takoj so navezali prijateljske stike in od leta 1979 dalje sta si Škedenj in Borgo Durbecco iz okolice Faenze začela občasno izmenjavati kulturne obiske. Pobudnik in animator te tradicije je Ruggero Paghi, ki živi v Škednju že vrsto let in je po poklicu učitelj. Paghi je celo postal leta 1979 častni zastavonoša mesteca Durbecco.

Častni praporaš Ruggero Paghi

Približno tri leta pa so Faenčani stalni gostje »Škedenjskega poletja«, ki ga prireja »Pro loco« skozi vse poletje do konca septembra, z razstavo keramičnih izdelkov. Organizatorji so sklenili letos še bolj popestriti in obogatiti to »maksi šagro«. V svoj program so vnesli tudi slikarsko razstavo. Njih namen je, da bi tudi slikarske razstave postale tradicija »Škedenjskega poletja«. Dnevi, posvečeni Faenzi bodo trajali tri dni, od 23. do 25. avgusta. Razstava keramičnih izdelkov bo kot vedno v Domu Jakoba Ukmarja. Letošnja novost pa je v tem, da so tokrat povabili k sodelovanju tudi kulturno društvo Ivan Grbec, kjer bo vse tri dni odprta antološka razstava umetnika - zlatarja iz Faenze Nea Massarija.

Gostje, ki jih bo okoli trideset, med njimi so znani praporaši (sbandieratori), kuharji in kolesarji, bodo prenočevali pri škedenjskih družinah. Skupino vodi predsednik belih Giovanni Massari.

Škedenjci bodo septembra meseca vrnili Faenzi obisk. Radi bi pokazali nekaj škedenjskega. Po vsej verjetnosti se bodo odločili za skupinsko razstavo vseh škedenjskih slikarjev, saj jih med Slovenci in Italijani v tem kraju res ne manjka.

Naj še nekoliko pojasnimo bralcem tradicijo praporašev. Nastali so v srednjem veku. Faenza, zgrajena po starorimskem sistemu, je mestece, ki je razdeljeno na štiri mestne predele. Praporaši so takrat imeli izredno važno vlogo v vojnih časih. Paziti so morali, da si ne bi sovražnik prilastil prapora. Metati so ga morali čim više in čim dlje, da ga je lahko prijel tisti, čigar last je bil. Od tu je danes nastala tradicija in so »sbandieratori« postali pravi mojstri v slikovitem metanju praporov visoko v zrak. To srednjeveško navado so obnovili šele leta 1959. Od takrat se v Faenzi vsako leto vrši takozvani »palio«.

Da bi se »casate« med seboj razločevale, so vsaki dodelili svojo barvo. Tako imamo rdeče, rumene, črne in zelene. Peti okraj (casata) se nahaja nekoliko izven mesta. V preteklosti je bil prva postojanka, ki je morala braniti mesto pred sovražnikom, ki je prodiral z morske strani. Reka Lamone loči ta predel od ostalega mesteca. Predelu so dodelili belo barvo. Beli se posebno odlikujejo po tem, da imajo v svoji sredi svetovne prvake v metanju praporov. Paghi ponosno pravi, da so le-ti po značaju nekoliko podobni Škedenjcem, ki niso nikoli hoteli zaostajati za bližnjimi vasmi.

Pa še nekaj besed o programu. Gostje prispejo v Škedenj v petek, 23. t. m., ob 18.30 na kolesih. Ob 19. uri bo otvoritev razstave keramičnih izdelkov v Domu Jakoba Ukmarja, ob 19.30 pa bo v prostorih kulturnega društva Ivan Grbec antološka razstava umetnika iz Faenze Nea Massarija.

Poleg kulturno zabavnega programa, ki bo vsak večer v prostorih škedenjske kinodvorane na prostem, bosta razstavi odprti še v soboto, 24., in nedeljo, 25. avgusta, od 9. do 12. in od 17. do 20. ure.

Ob tej priliki bodo imeli obiskovalci možnost, da okusijo pristno hrano iz Faenze.

M. W.

Nedeljske prireditve

Še dva posnetka z nedeljskih prireditev. Zgoraj udeleženci »karamalade« pri TPK Sirena v Barkovljah. Spodaj posnetek s Tabora '85 na Općinah, kjer so priredili tudi knjižni sejem

gledališča

VERDI
Gledališče Verdi sprejema nove pevce za okrepitev opernega pevskega zbora. Išče zlasti kontralte in tenorje. V ta namen bo priredilo avdicije. Za podrobnejša pojasnila se zainteresirani lahko obrnejo na urad za osebje gledališča Verdi (Ul. Einaudi 1).

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA
Poletna violinska šola
Od danes, 21., do 30. avgusta: šolo bosta vodila prof. Igor Ozim in njegova asistentka Christine Hutcap. Vse podrobnosti o vpisu dobite v Cankarjevem domu, tel. 003861/212-492 ali 221-121, int. 432 in 433.

koncerti

V četrtek, 29. t. m., ob 20.30 bo v evangeličanski luteranski cerkvi v Trstu — Largo Panfili — nastopil pianist SILVIO SIRSEN. Izvajal bo Scarlattijeve, Bachove, Brahmsove in Schumannove skladbe.

kino

Ariston 21.15 »Storia di un soldato«. Režija Norman Jewison. Igrajo: Howard E. Rollins jr., Adolph Caesar, Art Evans.
Eden 15.30 — 22.00 »Selvagge, insaziabili, indomabili«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Fenice Danes zaprto.
Excelsior 18.00 — 22.00 »1941: allarme a Hollywood«. Režija Steven Spielberg.
Nazionale Dvorana št. 1 16.00 — 22.10 »Agnese e i suoi vizi privati«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Dvorana št. 2 16.30 — 22.00 »Rosso sangue«.
Dvorana št. 3 16.00 — 22.00 »La bella e la bestia«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Mignon 16.00 — 22.00 »L'avventura di Bianca e Bernie«. W. Disneyeva risanka.
Grattacielo 17.00 — 22.00 »1997: il principio dell'Arca di Noè«.
Capitol Danes zaprto.
Jutri ob 16.30 — 22.00 »Alba rossa«.
Vittorio Veneto 16.30 — 22.00 »Annie erotic USA«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Lumiere Zaprto zaradi počitnic do 23. avgusta.
Alcione Zaprto zaradi počitnic.
Radio 15.30 — 21.30 «Turbamenti«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

razstave

KD I. Grbec. Antološka razstava slikarja iz Faenze Nea Massarija 24. in 25. t. m. Odprta od 9. do 12. ure in od 17. do 20. ure.

Dom J. Ukmarja. Razstava keramičnih izdelkov iz Faenze: 24. in 25. t. m. Odprta od 9. do 12. ure in od 17. do 20. ure.

Od 21. do 28. avgusta bo v občinski galeriji na Trgu Unità odprta razstava 63 slikarjev iz Mongolije.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

KD Rovte - Kolonkovec priredi dne 25. t. m. »Vesel popoldan«. Nastopala bo godba na pihala Breg. Ob tej priložnosti bodo na ogled slike in razni inštrumenti, ki so bili last nekdanje godbe iz območja Rovt in Kolonkovca. Pričetek ob 16.30. Poskrbljeno je tudi za jedačo in pijačo. Vabljeni!

Pro loco iz Škednja priredi v sklopu škedenjskega poletja »Tri dni z mestom Faenzo«. Ob tej priliki bo v petek, 23. t. m., ob 19. uri v Domu J. Ukmarja otvoritev razstave keramičnih izdelkov in ob 19.30 v KD I. Grbec antološka razstava slikarja iz Faenze Nea Massarija. Razstavi bosta odprti še 24. in 25. t. m. Vabljeni!

razna obvestila

TPPZ in mladinska skupina P. Tomažič obveščata, da bo v petek, 23. t. m., ob 20.30 v Bazovici generalna vaja za nastop v Izoli. Nastop bo v soboto, 24. t. m., ob 19. uri. Potujemo z osebnimi avtomobili.

Dne 1. septembra pa nastopamo v Ferrari na vsedržavnem festivalu Unità. Potujemo z avtobusom.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev organizira izlet v Bohinjsko Bistrico in k Slapu Savice dne 28. t. m. Vpisovanje jutri, 21. t. m., od 10. do 11. ure na sedežu društva, Ul. Cicerone 8.

KD Slovan priredi v nedeljo, 1. septembra, enodnevni izlet na ŠUŠTARJEV SEJEM v Tržič in v sotesko Vintgar. Vpisovanje pri Darku in Oskarju Grgiču (tel. 226-286 ali 226-351). Cena izleta 24.000 lir s kosilom.

menjalnica

20. 8. 1985

Ameriški dolar	1.840.—
Kanadski dolar	1.355.—
Švicarski frank	815.—
Danska krona	182.—
Norveška krona	222.—
Švedska krona	220.—
Holandski florint	591.—
Francoski frank	216.—
Belgijski frank	31.—
Funt šterling	2.570.—
Irski šterling	2.060.—
Nemška marka	666.—
Avstrijski šiling	93,50
Portugalski eskudo	10.—
Japonski jen	7.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.250.—
Grška drahma	14.—
Debeli dinar	6.—
Drobni dinar	6.—

BCTRB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61-446

včeraj-danes

Danes, SREDA, 21. avgusta
IVAN
Sonce vzide ob 6.13 in zatone ob 20.04 — Dolžina dneva 13.51 — Luna vzide ob 12.11 in zatone ob 22.34.
Jutri, ČETRTEK, 22. avgusta
TIMOTEJ

Vreme včeraj: temperatura zraka 23,7 stopinje, zračni tlak 1013,8 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 60-odstotna, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 21,9 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Cristina Grossi, Enrico Krizman, Caterina Porro, Francesca Giorgini.

UMRLI SO: 78-letni Carlo Sardo, 73-letna Amelia Belaz vd. Pavone, 65-letna Assunta Pini por. Vladilo, 89-letna Giustina Laurica, 87-letni Emilio Nemez, 60-letni Darjo Berginc, 89-letna Maria Anna Palumbo vd. Ventimiglia, 84-letna Giuseppina Purini vd. Kumar, 71-letni Stefano Schreiber, 62-letni Luciano Mosetti.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Trg Oberdan 2, Ul. T. Vecellio 24, Ul. Zorutti 19, Largo Osoppo 1, Nabrežina, Boljunec, Milje (Lungomare Venezia 3).

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Trg Cavana 1 in Trg Giotti (Ul. sv. Frančiška) 1.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Trg Cavana 1, Trg Giotti (Ul. sv. Frančiška) 1, Nabrežina, Boljunec, Milje (Lungomare Venezia 3).

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 299-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761; predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

čestitke

Danes praznuje 60. rojstni dan mož in oče EDVIN KOMAR. Ob tako lepem jubileju mu iz vsega srca voščijo obilo zdravja in veselja v družinskem krogu žena Ema, sin Maksimilijan z Rosano in sin Dorjan z Manuelo.

Danes praznuje 50 let BRUNO ŠKERK iz Praprota. Vse najboljše in da bi še naprej veselo pešačil po planinah mu želijo žena Silvana, hčeri Katja in Patricija z možem Flavijem, mala Tjaša pa pošilja nonotu 50 poljubčkov. Čestitkam se pridružujeta mama Ivanka in tašča Ema.

Z Abrahamom se je srečal dragi

BRUNO

Da bi še dolgo let hodil po priljubljenih gorah, mu želijo prijatelji

SK Devin

darovi in prispevki

V spomin na Gigija Hrovatina daruje družina Franjo Kosovel 10.000 lir za SPDT.

V spomin na drago teto Savo Šramel darujeta Maja in Pavel Fonda 100.000 lir za knjižnico P. Tomažič in tovariši na Opčinah.

V spomin na prijatelja Gigija Hrovatina darujeta Justo in Rudi Blažič 15.000 lir za SPDT in 15.000 lir za sklad M. Čuk.

V spomin na Mičeta Kralja daruje družina Hrovatin z Opčin 10.000 lir za godbo V. Parma iz Trebč.

V spomin na Mičeta Kralja daruje Karla Kralj 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na drago Angelo Sedmak darujejo teta Marija, sestrična Daniela Settimo in bratranec Virgilio 20.000 lir za sklad M. Čuk.

V spomin na Lojzko Žerjal - Bogatec darujejo družine Settimo, Samero in Sartori 10.000 lir za pevski zbor Vesna, 10.000 lir za Glasbeno matico in 10.000 lir za spomenik padlim v NOB v Križu.

Namesto cvetja na grob Ivana Kralja darujejo Oskar, Boris in Ljubo Košuta z družinami 30.000 lir za KD Primorec.

Namesto cvetja na grob Angele Sedmak darujejo Liča, Ladi in Roža 10.000 lir za godbo na pihala iz Križa, 10.000 lir za Dom A. Sirka in 10.000 lir za dekliški zbor Vesna.

V spomin na Gigio Bogatec darujeta Gabi in Mirko Antoni (Gabrovec) 20.000 lir za KD Vesna.

V počastitev spomina Lojzke Bogatec darujejo člani odbora Združenja aktivistov osvobodilnega gibanja za Tržaško ozemlje 90.000 lir za KD Vesna.

V spomin na Franca Vodopivca darujeta Karla in Edi 15.000 lir za SKD Barkovlje in 15.000 lir za TPK Sirena.

Namesto cvetja na grob predrage Gigie Bogatec daruje Marija Kralj (Bazovica 31) 10.000 lir za združenje deportirancev ANED.

V spomin na Marto Košuta daruje Ada Ruchin 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na teto Marto Košuta in na botro Lojzko Bogatec darujeta Corrado Švab in Zvonka 50.000 lir za KD Vesna in 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na nono Marijo Regent vd. Gerlanc daruje Sonja z družino 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB s Kontovela.

V spomin na Gigio Bogatec darujeta Ivanka in Marija Markčeva 20.000 lir za spomenik padlim v NOB s Kontovela.

V spomin na Paolo Birsa vd. Danev daruje Sonja Menucci - Zahar 10.000 lir za dvorano na Kontovelu.

V spomin na Gigio Bogatec daruje Vida Gerlanc - Menucci 10.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Križ.

Namesto cvetja na grob Mičeta darujeta Marija in Albina Kralj 10.000 lir za KD Primorec.

Namesto cvetja na grob Aničinega očeta Mičeta daruje Božo z družino 30.000 lir za KD Primorec.

V spomin na Mičeta Kralja darujeta Cvetka in Sergio Vatovec 10.000 lir za KD Primorec.

V spomin na Mičeta darujejo Rudi, Valerija in Karmelo Don 25.000 lir za KD Primorec.

V spomin na Mičeta Kralja daruje Alfredo Kralj z družino 20.000 lir za KD Primorec in 20.000 lir za sklad M. Čuk.

V počastitev spomina Livijine mame Angele Sedmak darujeta Danica in Stana 20.000 lir za Skupnost družina Občine.

V počastitev spomina Lojzke Bogatec daruje Ema Tul 20.000 lir za Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja za Tržaško ozemlje.

Namesto cvetja na grob pok. Gigija Hrovatina daruje Ema Kerševan 10.000 lir za SPDT.

Olga in Anton Pertot darujeta 20.000 lir za KD Barkovlje in 20.000 lir za TPK Sirena.

V spomin na Marijo Sedmak daruje družina Furlan (Gabrovec 26) 10.000 lir za balinarski odsek ŠK Kras.

Namesto cvetja na grob pok. Angele Sedmak daruje družina Furlan (Gabrovec 26) 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na pok. Mičeta Kralja in Zofije Kralj darujejo družine Busletta, Carli in Radovič (Trebče 49) 20.000 lir za ŠD Primorec, 20.000 lir za godbo na pihala V. Parma in 10.000 lir za KD Primorec.

V isti namen daruje družina Malalan (Trebče 65) 20.000 lir za VZPI-ANPI, 20.000 lir za KD Primorec in 20.000 lir za godbo na pihala V. Parma.

V spomin na pok. Mičeta Kralja darujeta Miranda in Atilij Kralj 10.000 lir za KD Primorec, 10.000 lir za ŠD Primorec in 10.000 lir za godbo na pihala V. Parma.

Karmelo Maver iz Boljunca daruje 30.000 lir za godbo Veseli godci.

Tiberio Maver daruje 21.000 lir za VZPI-ANPI Boljunec.

V počastitev spomina dragega bratranca Marja Dolenca daruje Angela Škerlavaj z Jadranko 25.000 lir za popravilo cerkve sv. Jerneja - Opčine, 15.000 lir za Glasbeno matico in 10.000 lir za zbor M. Kogoj od Sv. Ivana.

Namesto cvetja na grob Franca Bevilacque darujeta Karmela Brecelj in Anita 20.000 lir za KD Barkovlje.

Namesto cvetja na grob Marte Košute daruje Ida Purič z družino 20.000 lir za ŠD Vesna.

Namesto cvetja na grob Gigie Žerjal in Angele Sedmak daruje Ida Purič z družino 20.000 lir za Dom A. Sirk.

Namesto cvetja na grob Marte Košute in Gigie Košute daruje Josepina Košuta 30.000 lir za Dijaško matico.

Milka Švab daruje 10.000 lir za ŠD Vesna.

mali oglasi

VESPO PRIMAVERA 23, letnik 1977, v dobrem stanju, ugodno prodam. Tel. 040/228-827 ob uri kosila.

GOSPO/GOSPOĐIČNO išče 37-letni fant za prijateljska srečanja. Tel. na št. 040/566-249 od 12. do 15. ure ter po 20. uri.

PRODAM 3 hrastove sode v dobrem stanju (dva 16 in enega 17 hl) po ugodni ceni. Telefonirati v opoldanskih in večernih urah na št. 0481/34623.

OSMICO ima Romano Purič, Repen štev. 13.

PRODAM novo motorno kolo 50 znamke rizzato. Za informacije: tel. na št. 040/227-395.

OSMICO ima Josip Gruden iz Samatorce 6/A. Na vrtu pod hrasti toči belo in črno vino.

HONDO 400 CUSTOM prodam. Tel. na št. 910-148 ob 20. uri.

PLESKARSKA DELA opravljam. Proračun na licu mesta. Tel. 910-148.

HIŠO Z VRTOM, tudi staro, ali ZAZIDLJIVO ZEMLJIŠČE iščem v Trstu ali okolici. Alpe-Adria, tel. na št. 794-672.

EDI je odprl osmico v Praprotu; toči sortirana bela vina in teran.

Prenos ranjencev iz Primorske na Notranjsko avgusta 1944

Trnova pot se je nadaljevala. Spotikanja in padanja po brezpotju in obraščenih stezah ni bilo konca v temni in deževni noči. Prenašanje ranjencev je bilo težko zlasti tam, kjer ni bilo prostora za štiri nosače. Zveza med deli kolone je bila dostikrat pretrgana, težave pa so nam delali tudi nemotivirani Francozi, ki smo jih bili osvobodili na Jesenicah. Tako je šlo vse do vrha Javornika, kjer naj bi kolona počivala in se nekoliko oddahnila.

V ranem jutru je krenila skozi gozdove brez cest in poti, vendar ji je težave lajšal občutek varnosti in prostosti. Ostal jim je le še kos gozdne poti do počivališča na jasi z lovsko kočo na nekdanji jugoslovansko-italijanski meji (Stanovnik) in 19. avgusta zjutraj, ura je bila osem, je bila za nami tudi druga etapa evakuacije. Na strahotno izmučeno in premočeno množico je posijalo sonce, sanitetno osebje je poskrbelo za ranjence in bolnike, kuharji pa so nam postregli z mesom v močniku.

Tu nam je umrl prvi ranjenec Lazo, komandant bataljona Gradnikove brigade, pred Kozarščami pa nam je umrl še en ranjenec, Mongol Kalinov.

Po načrtu bi na tej jasi že morali čakati vozniki iz Cerkniške doline, za kar je bila zadolžena predhodnica Gradnikove brigade. Prišli so šele popoldne in niti ne toliko, kot je bilo predvideno, tako da težkega prenašanja še ni bilo konec. Šele pri dnevu, bilo je 19. avgusta, je kolona po gozdni cesti Postojna - Javornik - Notranjska prišla v dolino na obljudeno osvobojeno ozemlje. Spontano se je oglasila harmonika, zadonela je pesem in dvoredna kolona se je kar sama uredila za zastavami z rdečo zvezdo.

V Kozarščah je bil predviden daljši postanek in počitek, ki pa ga je pokvarilo neprijetno sporočilo divizijskega štaba v Starem trgu v Loški dolini, da je letališče v Nadlesku opuščeno zaradi nenehnih sovražnikovih vdorov in napadov.

20. avgusta popoldne se je začela zadnja, neplanirana etapa. Po cepljenju proti tifusu je v spremstvu dveh bataljonov Prešernove brigade nadaljevala kolona ranjencev in invalidov pot na vozovih skozi Babno polje, Prezid in Čabar (Gorski kotar) proti Kočevskemu Rogu, kjer jih je 21. avgusta prevzela saniteta 7. korpusa. V arhivskem gradivu je podatek, da so 69 primorskih ranjencev in invalidov evakuirali z letali v Bari v dneh od 31. avgusta do 6. septembra 1944.

Načelnik štaba 31. divizije Stanko Petelin - Vojko je pred odhodom iz Cerknega svoj govor pred brigadami zaključil z besedami: »Naložena nam je sveta in velika naloga, ki jo moramo izvršiti!« Primorske brigade so to svojo sveto in veliko nalogo častno opravile.

Pohod »Po poti prenosa ranjencev«

V spomin na ta velik podvig primorskih partizanov pred 41 leti, bo 6. septembra že drugi pohod »Po poti prenosa ranjencev«, za katerega je dal pobudo odbor skupnosti borcev 31. divizije.

Pohod, ki postaja tradicionalen, organizirajo osnovne organizacije ZZB NOV in občinske konference ZSMS občin Ajdovščina, Cerknica, Idrija in Postojna. Trajno pokroviteljstvo pohoda je prevzel Republiški komite za zdravstvo in socialno varstvo, podprli pa sta ga Zdravstvena skupnost Slovenije in tovarna zdravil Lek iz Ljubljane.

Letos se bo po poti spominov 6. septembra iz Cerknega odpravila 50-članska pohodna enota. Preko Jagršč, Oblakovega vrha in Vojščice bo zvečer prispela na Vojsko. Cilj naslednjega dne bo Otlica, pot do nje pa bo vodila prek Mrzle Rupe, Hudega polja in Predmeje. V nedeljo — 8. septembra — dopoldne bo svečanost pri spomeniku na Mačkovcu. Od tod se bo začela pot po najtežjem delu poti prenosa ranjencev — po pobočju Javornika. Pohod bodo zaključili pri nekdanjem partizanskem letališču v Nadlesku v Loški dolini.

Pohodnike bodo vsepovsod spremljali mladi, borci in krajani. Na mestih postanka bodo organizirali zanimiva skupna tovariška srečanja. Zanimiva bodo tudi srečanja s partizanskimi zdravniki in sanitetnim osebjem, ki bodo mlade seznanili z delom partizanske sanitete in junaštvi ranjenih in invalidnih borcev.

JOŽE OBLAK

(K O N E C)

Priprave na hladne dneve

»Starodavni« kvartet Cetra pripravlja novo TV serijo v štirih oddajah, ki bo po mnenju organizatorjev prav gotovo zabavala televizijsko občinstvo. Isto bi se moralo zgoditi tudi z Goldonijevo Krčmarico Mirandolino, v kateri nastopata tudi Massimo Belli in Carla Gravina (foto AGI)

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

11.15 Televideo
13.00 Poletni maraton
Underwood - balet
13.30 Dnevnik
13.45 L'ispettore spara a vista - film
15.15 Potovanje skozi sončni sistem - dokumentarec
15.45 L'impareggiabile dr. Snuggles - risanka
16.10 Zgodbe včeraj in danes
16.30 Brendon Chase - TV roman
17.00 Sulle strade della California - TV film
17.50 Vesele Scooby Doojeve dogodivščine - risanke
18.35 Marcello Mastroianni: po poklicu filmski igralec
19.35 Almanah - Vremenske razmere
20.00 Dnevnik
20.30 FBI danes - TV film
21.25 Obladì obladà - glasbena oddaja
21.55 Dnevnik
22.05 Športna sreda
Zürich: Mednarodni miting v atletiki
Ob koncu Dnevnik 1 - Zadnje vesti - Vremenske razmere

Drugi kanal

11.15 Televideo
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
13.15 Inverno al mare - 1. nadaljevanje
14.30 Poletni program
Victor e Maria - risanka
La casa dietro al bosco di betulle - risanka
Gianni e Pinotto - TV film
17.00 Bassano del Grappa: kolesarstvo
18.00 Basil e Sybil - TV film
18.30 Dnevnik 2 - Šport
18.40 Samurai senza padrone - TV film
Meteo 2 - Vremenske napovedi
19.45 Dnevnik 2 - Poročila
20.20 Dnevnik 2 - Šport
20.30 Storia di un italiano
Alberto Sordi: 8. epizoda
22.00 Dnevnik 2 - Večerne vesti
22.10 I diabolici - film
Igrajo: Simone Signoret, Paul Meurisse, Jean Brochard

Tretji kanal

18.00 Pesaro: plavanje
19.00 Dnevnik 3
19.25 Terni: La grande avventura - 3. oddaja
20.00 Šola in vzgoja: Jame
20.30 Filming Othello - film
Igrajo: Orson Welles, Suzanne Cloutier, Michael MacLiammoir
Ob koncu: Cuori del tempo - kratki film
21.55 Delta - dokumentarec
22.50 Dnevnik 3
23.15 Zgodovinske zgodbe

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Koper

15.00 Film
16.20 Risanke
16.30 Combat - TV film
17.30 Soko - TV film
18.00 Medved Yoghi - risanka
18.30 Kenguru Skippy - TV film
19.00 Odprta meja

Danes bo po Odprti meji oddaja iz serije »Zgodovina Slovencev«, ki jo je posnela ljubljanska televizija.

19.30 TVD Stičišče
20.00 Mednarodno srečanje v atletiki
22.00 TVD Vse danes
22.10 Mednarodno srečanje v atletiki
23.15 Smithovi - TV film
23.45 Film

Ljubljana

17.35 Teletekst RTV Ljubljana
17.50 Poročila
17.55 N. Kuret: Obuti maček, 1. del predstave lutkovnega gledališča
18.10 V. Podgorac: Beli ciganček, 5. del
18.45 Želeli ste, poglejte, poučno-zabavna oddaja
19.10 Risanka
19.24 TV in radio nocoj
19.26 Zrno do zrna
19.55 Zürich: Mednarodni atletski miting
23.05 Poročila

Zagreb

18.00 Poročila
18.05 TV koledar
18.15 Mimoza
18.45 Zgodbe iz starih mest: Višegrad
19.30 Dnevnik
20.00 Filmski večer - 90 let filma
21.30 Vera Cruz - film
23.00 Dnevnik
23.20 Program plus

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

8.30 Galactica - TV film
9.30 I'isola del paradiso - film
11.30 Lou Grant - TV film
12.30 Peyton Place - TV film
13.30 La felicità non si compra - film
15.30 Westgate - TV film
16.30 Divja narava - dokumentarec
17.00 Lobo - TV film
18.00 I ragazzi del sabato sera - TV film
18.30 Tuttinfamiglia - kviz
19.00 I Jefferson - TV film
19.30 Love Boat - TV film
20.30 Kojak - TV film
21.30 Buone notizie - film
Igrata: Giancarlo Giannini in Ombretta Colli
23.40 Canale 5 News
00.40 Le rane del mare - film

RETEQUATTRO

8.30 Mi benedica padre - TV film
8.50 La fontana di pietra - TV novela
9.40 La schiava Isaura - TV novela
10.15 Giorno per giorno - TV film
10.40 Alice - TV film
11.05 Mary Tyler Moore - TV film
11.30 Amore dannato - TV novela
12.00 I giorni di Brian - TV film
12.45 Giorno per giorno - TV film
13.15 Alice - TV film
13.45 Mary Tyler Moore - TV film
14.15 La fontana di pietra - TV novela
15.05 Blue Noah - risanka
15.30 I gatti di Cattanooga - risanka
16.00 Lancer - TV film
17.00 La squadriglia delle pecore nere - TV film
18.00 I giorni di Brian - TV film
18.50 Giorno dopó giorno - TV roman
19.45 Amore dannato - TV novela
20.30 Si o no, vodi Maurizio Costanzo
23.10 Dollari che scottano - film
00.40 L'ora di Hitchcock - TV film
1.40 Agente speciale - TV film

ITALIA 1

8.30 Risanke
8.45 Quella casa nella prateria - TV film
9.30 Femmina contesa - film
11.15 Gli eroi di Hogan - risanka
11.40 Cannon - TV film
13.00 Wonder Woman - TV film
14.00 Video estate 85
14.30 Kung Fu - TV film
15.30 Gli eroi di Hogan - TV film
16.00 Bim Bum Bam
Gary Coleman Show - risanka
Piccole donne - risanka
Flo la piccola Robinson - risanka
Cuore - risanka
18.00 Quella casa nella prateria - TV film
19.00 Fantasilandia - TV film
20.00 Rascal il mio amico orsetto risanka
20.30 Zodiaco - vodi Claudio Cecchetto
22.00 Toma - TV film
23.00 Športna oddaja
00.15 Port Arthur - film

TELEPADOVA

14.00 Adolescenza inquieta - TV film
14.30 Capriccio e passione - TV film
15.00 Arrivano le spose - TV film
15.50 Operazione ladro - TV film
16.40 Film
18.00 Risanke
18.30 Nove Ostržkove dogodivščine risanka
19.00 Sam il ragazzo del West - risanka
19.30 Belle e Sebastien - risanka
20.00 Cuore selvaggio - TV film
20.30 Quelli belli siamo noi - film
22.15 Barnaby Jones - TV film
23.15 Film

TRIVENETA

9.30 Dokumentarec
10.00 Laramie - TV film
11.30 Dr. Kildare - TV film
12.00 Il re del furto - film
13.20 Horoskop
14.00 Komični filmi
14.30 Le donne del West - film
16.30 Risanke
17.30 Il bersagliere innamorato - film
18.50 Dr. Kildare - TV film
19.40 Dokumentarec
20.30 Il giudice vuole giustizia - film
22.00 Razstava slik

TELEFRIULI

14.30 Il grande Buster Keaton - film
16.00 Hanna e Barbera - risanka
16.30 La piccola Nell - risanka
17.00 Shogun - risanka
17.30 L'uomo e la città - TV film
18.30 Dokumentarec
19.20 Športna oddaja
19.30 Poročila
19.40 Disperatamente tua - TV film
20.30 I promessi sposi - film
22.30 Film

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00, Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 - 8.00 Dobro jutro po naše: Koledarček; Narodnozabavna glasba; 8.10 - 10.00 Poletni mozaik: Izbor iz Povejmo v živo; 9.15 Iz arhiva mladinske dramatike: »Dvojčka Gad in Modras«, peti in zadnji del; Lahka glasba; 10.10 Koncert v občinskem gledališču v Tržiču: »Valček v dunajski kavarni«; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Beležka; 12.00 Iz svetovne zakladnice pripovedništva; Glasbeni potpuri; 13.20 Zborovska glasba s koncertnega odra: mešani zbor »Rož« iz Št. Jakoba v Rožu; Glasbena priloga; 14.10 - 17.00 Popoldanski program: Fabianijevi iz Kobdilja: (8) »O Maksu« (ponovitev); 14.30 Včeraj, danes, jutri; 16.00 Beležka za zgodovino otroštva; 16.15 Glasbeni listi; 17.10 Klasični album: Sergej Prokofjev: Zaljubljen v tri oranže, opera v štirih dejanjih.

RADIO KOPER (Slovenski program)

6.30, 7.00, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme - prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 6.50 Objave; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.15 Objave - EP; 7.30 Jutranji servis; 8.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Danes na valu Radia Koper; 14.40 Zanimivost; Pesem tedna; 15.00 Glasbeni kiosk; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o. . .; 17.40 Grožnjan - mesto mladih; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER (Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnk; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.30 Koledarček; 6.35 Vremenske razmere; 7.00 Dober dan; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Prost vstop; 11.30 Na prvi strani - Poročila v nemščini; 12.00 Glasba po željah; 12.35 Controluce; 14.35 Popoldanski spored: Glasba - Popevka tedna; 15.00 Rubrika o kulturi in umetnosti; 16.15 Edig Galletti; 17.00 Gulp; 17.33 Na turneji; 18.00 Radijski oder; 19.00 Prostor za jazz; 20.00 Zaključek.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 Jutranji spored; 9.00 Radio anch'io: popevke; 11.00 Operета v tridesetih minutah; 11.30 Trentatrè trentine - variete; 12.03 Lagrime - variete; 13.15 Master: glasba dan za dnem; 13.56 Turistične informacije; 15.00 Radio 1 za vsakogar: On the road; 16.00 Il Paginone - poletni program; 17.30 Radio 1 - jazz; 18.00 Evropski objektiv; 18.30 Večerna glasba; 19.15 Verska rubrika; 19.23 Audiobox Urbs; 20.00 Old blues eyes: Frank Sinatra; 20.45 Glasbeni odmor; 21.00 Il cabaliere - variete; 21.30 Nočna glasba; 22.00 Acchiappafrequenze - zgodbe; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Dnevi; 8.00 Otroštvo: kako, zakaj. . .; 8.05 Napoved programa; 8.45 La scalata - 8. nadaljevanje; 9.10 Tuttitalia. . . parla; 10.00 Dnevnik 2 - poletni program; 10.30 Motonave Selenia; 12.10 in 14.00 Deželni programi; 12.45 Tuttitalia. . . gioca; 15.00 Accordo perfetto - prijetne melodije; 15.37 La controra - glasbena oddaja; 16.35 La strana casa della formica morta; 17.30 Groviglio di vipere - 11. nadalj.; 19.50 Radio 2 - jazz; 21.00 Slavnostni večer; 22.40 Skladbe za klavir.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 22.00 Poročila; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 6.45 Prometne informacije; 7.25 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Popotovanje od strani do strani; 8.20 Zabavni zvoki; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za. . .; 10.40 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture; 13.00 Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo; 14.25 - 15.25 Popoldanski mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtiljak želja in EP; 17.00 Studio ob 17. uri in glasba; 18.00 Zborovska glasba; 18.30 S knjižnega trga; 19.35 Lahko noč otroci; 19.45 Minute z ansamblom Fantje z vseh vetrov; 20.00 »Groblje '85, posnetki koncerta Komornega orkestra Domžale - Kamnik; 22.05 Našim po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Zimzelene melodije; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Jazz za vse; 00.05 - 4.30 Nočni program.

Predvidoma 2. septembra seja občinskega sveta v Štarancanu

Prve dni septembra se bo, kot kaže, vendarle sestal po majskih upravnih volitvah izvoljeni občinski svet v Štarancanu za izvolitev župana in odbornikov. Vest sicer ni uradna, vendar naj bi jo potrdili že v prihodnjih dneh. O datumu sklica prve seje novega sveta bodo predvidoma razpravljali na današnji seji starega odbora, kot možen datum pa se omenja 2. september. V Štarancanu naj bi občino upravljala koalicija med komunisti (ki imajo v svetu 10 svetovalcev od skupnega števila 20), socialisti in socialdemokrati. To v kolikor ne bo prišlo do težav in raznih nesoglasij v pogajanjih za sestavo občinskih odborov v Gorici in Krminu. Nič določenega pa še ni glede števila odborništev, ki naj bi jih prejeli predstavniki posameznih strank. Edino za mesto prvega občana zgleda, da ni nobenih dvomov: obdržali naj bi ga komunisti. Sicer pa so v razpravi različni načrti, najbolj verjeten se zdi tisti, ki predvideva, da bi komunisti poleg župana imeli še dve odborniški mesti, socialisti tri (v svetu imajo tri svetovalce), v odboru naj bi bil tudi edini socialdemokratski predstavnik.

Zapisali smo že, da trenutno ni drugih možnosti, kakor sestava leve koalicije, oziroma komisarska uprava in nove volitve. Demokristjani namreč v Štarancanu razpolagajo samo s šestimi predstavniki v občinskem svetu, zato je možnost koalicije med njimi, socialisti in socialdemokrati brez perspektiv, saj bi tako ne uspeli zagotoviti potrebne večine.

Tako ali drugače, občinski svet naj bi se torej sestal v začetku septembra, ko bo slika splošnega političnega položaja po vsej verjetnosti nekoliko bolj jasna. Vsaj upati je tako. Poleg rešitve vprašanj glede odborov v Gorici in Krminu (o tem je bil za sinoči napovedan sestanek predstavnikov strank večinske koalicije) prihaja, kot kaže, vse bolj v ospredje tudi vprašanje glede uprave tržiške občine; z drugo besedo sedanjo koalicijo naj bi zamenjala koalicija petih strank, komuniste pa naj bi porinili v opozicijo. O potrebi preverjanja za upravo tržiške občine je te dni zelo jasno spregovoril pokrajinski tajnik krščanske demokracije Crisci v intervjuju za tukajšnji italijanski dnevnik. Najbrž, da bo vprašanje predmet širše razprave na deželni ravni, kjer je tudi še zmeraj odprto vprašanje odnosov med socialisti in socialdemokrati in zlasti še zastopstvo slednjih v deželnem odboru.

Rešitev vseh teh vprašanj bo najbrž zahtevala dalj časa.

V PETEK V TOLMINU

Večer poezije Ljubke Šorli

Prijeten literarni in glasbeni večer bo v petek, 23. t.m., v Tolminu v galeriji knjižnice Cirila Kosmača. Pripravljajo namreč večer poezije Ljubke Šorlijeve, ob njeni petinsedemdesetletnici. Ob tej priložnosti bo tudi predstavitev bibliofilske izdaje pesmi »Rumeni ko zlato so zdaj kostanji« iz ciklusa Pesmi rodnemu Tolminu. Nastopil bo tudi pevski zbor. Umetniški večer bo ob 20. uri.

Spremembe in omejitve v prometu ob folklornih prireditvah

Folklorne prireditve, ki se bodo vrstile od petka do ponedeljka, bodo prav gotovo tudi tokrat privabile veliko obiskovalcev z Goriške, kakor tudi iz drugih krajev. Zaradi tega je goriški župan izdal odlok, s katerim bodo uvedli nekatere spremembe v prometu. To v želji, da bi ne prišlo do nepotrebnih težav.

Kar zadeva nastope skupin pod šotorom na grajskem griču je lani prišlo do nekaterih težav v parkiranju. V naselju na grajskem griču je namreč le manjše parkirišče za potrebe turistov. Zato so na županstvu sklenili, da bodo ta prostor uporabljali v prvi vrsti domačini in prireditelji. S tem v zvezi velja omeniti, da bo prepovedano parkiranje na obeh straneh ulic D'Annunzio in Colle (tu bodo uvedli tudi enosmerni promet). Parkiranje pa bo možno na vseh ostalih ulicah grajskega naselja do nasičenja razpoložljivih mest, potem pa bodo vhod v naselje zaprli.

Kar zadeva nedeljski sprevod, velja običajna zapora cest in trgov: Korza (od Spominskega parka do Ulice S. Chiara), Ulice Oberdan in Travnika. Zapora bo veljala od 14.30 dalje do sklenitve manifestacije. Na teh ulicah, z izjemo Ul. Roma, bo v tem času prepovedano tudi parkiranje. Čeprav bodo mestni redarji skrbeli, da bo vse potekalo v najboljšem redu, ni odveč, če pozivamo vse, naj upoštevajo zgoraj omenjena navodila. Če je že nujno, da se za folklorno parado pripeljemo v mesto z avtomobilom, potem je prav, da vozilo pustimo nekoliko oddaljeno od kraja dogajanja. S tem se bomo izognili tudi nepotrebnemu čakanju in gneči po zaključku prireditve.

Omejitev hitrosti na Štradalti

Na županstvu v Sovodnjah so te dni sprejeli odločitev o uvedbi omejitve hitrosti na lokalni cesti, ki povezuje središče občine z državno cesto štev. 55 in ki je domačinom znana kot Štradalta. Ukrep je v zvezi z zelo gostim prometom, tudi težkih tovornih vozil, cesta pa je zelo ozka, na nekaterih odsekih je vidljivost zelo slaba, pravo nevarnost pa predstavljajo tri zaporedna križišča, kjer je bilo v zadnjem času že več, tudi težjih nesreč. Omejitev bo pričela veljati v prihodnjih dneh.

Trčenje med hondo in vespo: dve osebi ranjeni (ena težje)

Več kakor poldrugi mesec se bo moral zdraviti 35-letni uradnik Claudio Corbatto iz Gradeža, Ul. Paolo Diacono 3, zaradi poškodb, ki jih je zadobil v prometni nesreči, včeraj zjutraj, v križišču pokrajinske ceste št. 19 z Ul. Brasizza v Štarancanu.

Po prvih ugotovitvah je izgledalo, da gre za zelo težko prometno nesrečo, kasneje, po sprejemu in pregledu ranjenca v tržiški bolnišnici, se je izkazalo, da posledice le niso tako hude.

Po ugotovitvah obhodnice prometne policije iz Gorice, ki je napravila zapisnik, je v omenjenem križišču prišlo do trčenja med 400 kubičnim motorjem hondo, ki ga je upravljal Corbatto in vespo 125, na kateri se je peljal 48-letni Aldo Genero iz Štarancana, Ul. Nazario Sauro 17. Genero je v nesreči zadobil le manjše poškodbe in bo ozdravel že v tednu dni. Težje so bile posledice za Corbatta, ki si je nalomil ramo in zadobil tudi druge poškodbe.

Nesreča se je zgodila nekaj pred 8. uro, ko je na omenjeni pokrajinski cesti precej gost promet.

Na obisku člani odbora za vina DOC

Predlogi za prilagoditev pravilnikov o proizvodnji vin z zaščitenim geografskim poreklom so stari že nekaj let, sami pravilniki pa skoraj dvajset let. V tem času se je marsikaj spremenilo tako glede pridelovanja, količine, komercializacije posameznih sort vina, spremenila sta se tudi okus in popraševanje na tržišču.

Prilagoditev pravilnikov je torej že zelo nujno vprašanje, ki bo, kot kaže, kmalu rešeno v pozitivnem smislu. Pred kratkim je bila namreč na obisku v naši deželi delegacija strokovnjakov in funkcionarjev obnovljenega vsedržavnega komiteja za vina z zaščitenim geografskim poreklom, ustanove, ki je po daljšem premoru spet pričela delovati z živahnejšim ritmom.

Delegacijo je v Vidmu sprejel ravnatelj deželne službe za kmetijstvo, dr. Pascolini z nekaterimi sodelavci ter člane podrobno seznanil s problematiko Konzorcijev na posameznih proizvodnih okoliših.

Člani delegacije so si zatem podrobno ogledali območje, kjer se pridelujejo kakovostna vina z zaščitenim geografskim poreklom »collio«, »colli orientali del friuli«, »latisana« in »isonzo«.

Naj ob tem zabeležimo, da je bil pred kratkim odobren predlog o spremembi pravilnika za proizvodnjo vin DOC »grave del friuli« in da je bil dokončno potrjen pravilnik za vina s kraškega območja.

● **Goriška prefektura obvešča,** da je ministrstvo za turizem in prireditve izdalo okrožnico štev. 2 glede finančnih prispevkov za gledališko dejavnost v sezoni 1985/86.

Aktualen pogovor pred začetkom sezone

Stalež divjadi v loviščih je letos še kar zadovoljiv

»Izredno ostra in za naše kraje neobičajna zima ni imela hujših posledic na stalež divjadi, čeprav je takrat, januarja in februarja kazalo drugače.« Take so ugotovitve Renata Cisilina, predsednika pokrajinskega odbora za lov. Z njim smo se pogovarjali o obetih lovske sezone, ki se je pravzaprav že pričela, pa o raznih vprašanjih, ki tako ali drugače zadevajo lovce pa tudi tiste, ki se prištevajo med naravovarstvenike.

»Če govorimo o staležu fazanov in zajcev, to je dveh vrst divjadi, ki prevladujeta v naših loviščih, moram reči, da izgledi niso slabši od lani. Za fazane so v izdatni meri poskrbele lovske družine same, saj so v lovišča tudi letos spustila lepo število živali. Izboljšuje je stanje glede števila zajcev. Mislim, da je na to ugodno vplivala precejšnja sprememba v diverzifikaciji kmetijskih kultur zlasti v ravninskem delu pokrajine, kjer je v zadnjih letih vse več polj zasejanih s sojo. Sicer bomo videli, kako bo v prihodnjem letu.«

Pred dvema letoma smo bili na Goriškem priča dokaj zaskrbljujočemu, lahko bi rekli množičnemu poginu divjih zajcev. Zadeva je sicer že šla skoraj v pozabo, vendar je prav, da si osvežimo spomin na ta dogodek in predvsem zabeležimo vzroke, ki so botrovali moriji. »Ugotovljeno je bilo, da ni šlo za pojav epidemije, ampak so živali poginile zaradi klimatskih dejavnikov.«

Že vrsto let ugotavljamo, da je stalež srnjadi, v odnosu na razmeroma omejen teritorij občutno prevelik, saj je na območju pokrajine kar okrog dva tisoč teh živali. Z Brd in Krasa so se razširile celo v nižinske predele. So letos pomembnejše spremembe glede odstrela oziroma selektivnega lova.

»Res je, da je stalež previsok. Strokovnjaki pravijo, da bi morali odstreliti kar okrog 800 živali, načrtovan odstrel pa dosega komaj polovico tega števila. Letos smo uvedli nekaj novosti, poskusno sicer, glede selektivnega lova. Tako naj bi ne streljali mladih (enoletnih) srnjakov.« Kaj pa novosti v letošnji lovski sezono? »Novost je v tem, da bomo letos, po dolgih letih, spet lahko streljali na jerebice. V nekaterih loviščih na desnem bregu Soče so namreč v zadnjih treh letih vložili precejšnje število teh ptic. Nekaj jih je ostalo na teritoriju, s poskusnim odstrelom bodo člani lovskih družin ugotovili, če so se živali v novem okolju tudi razmnožile, ali pa gre za primerke, ki so jih v lovišča spustili.«

Ob tem velja zabeležiti, da je bila ta divjad pred leti zelo razširjena v naših krajih, bodisi v ravninskem delu, bodisi na Krasu in v Brdih. Najbrž je na izginotje v dobršni meri vplivala izrazita menjava v poljščinah, pa tudi množična in velikokrat prekomerna uporaba raznih strupov za zatiranje zajedavcev.

Zima, kakor ste ugotovili, ni imela občutnejših posledic na stalež divjadi. Kaj pa naravne nesreče v letošnjem poletju, recimo neurje s točo 21. julija, ki je prizadelo precejšen del Brd?

»Tudi o tem vprašanju smo že razpravljali, posebno še potem, ko smo prejeli sporočila, o najdbah poginulih živali. Izgubo bo treba nadoknaditi, vendar šele spomladi.«

Ko je govor o lovu, nikakor ni mogoče ne omeniti vprašanja gozdne stekline. Lani je bil menda zabeležen en sam ugotovljen primer okužbe. Pomeni, da je nevarnost že mimo, ali pa je še naprej potrebna previdnost?

»Mislim, da je glavni val mimo, še zmeraj pa moramo biti previdni.«

Rekorden obisk v bazenu na Rojcah Do konca sezone nad 23 tisoč kopalcev

Nenehna poročila o okuženju morja in nevarnosti kopanja so v zadnjem času marsikoga prepričala, da je kopanje včasih nevaren špas. To velja tudi za kopanje v rekah in zadnji dogodki o okuženosti Soče to dejstvo še potrjujejo. Primer treh žensk, ki so se morale zateči v bolnišnico, ker so zaužile manjšo količino vode iz Soče je pomembno opozorilo, kam pelje nekontrolirano odlaganje škodljivih snovi v reke in morje.

Za ljubitelje kopanja pa obstaja še vedno alternativna izbira, ki je ob vsem še cenejša. Mislimo na obisk odkritega bazena na Rojcah, ki je odlična priložnost za šport in razvedrilo. O letošnjem obratovanju središča smo se pogovarjali s tajnikom društva Gorizia Nuoto Giorgiom Marinijem. Prvi podatek, ki ga je vredno zabeležiti, je število obiskov, ki so se v primerjavi z lansko sezono povečali. Lani so namreč ob koncu sezone, v prvi polovici septembra, našteli nekaj nad 18 tisoč obiskov. To število pa so letos že presegli in do konca sezone manjka še približno mesec dni, kar pomeni, da pri društvu pričakujejo okoli 23 tisoč obiskov. To pomeni, da dnevni obisk presega 250 kopalcev, od katerih je velika večina mladih.

Lani, pravi tajnik društva, ki vzdržuje celotno središče, so zabeležili manjši odziv tudi zaradi slabega vremena, ki je več tednov kraljevalo na Goriškem. Obenem velja povedati, da je bila prisotnost Goričanov ob odprtju bazenov zelo velika in v začetku so celo imeli težave s prostori. Kaj kmalu pa je navdušenje splahnelo in začelo je nekaj težkih sezon tudi z administrativnega vidika. Danes pa se je stanje normaliziralo in število obiskov je zadovoljivo, čeprav so pri goriškem društvu prepričani v še boljše rezultate.

Predvsem je treba v to smer vzgajati mlade. Zato so pri goriškem društvu tudi letos pripravili poletno središče za mladino od 6. do 14. leta starosti. Udeležba je bila tokrat rekordna: 717 vpisanih, zaradi česar so morali otroke razdeliti v več skupin. Poleg plavalnega tečaja je središče obsegalo razne igre ter telovadbo. Društvo pa skrbi tudi za odrasle, ki bi se radi naučili plavanje. Tečaji potekajo v odprtem, v zimskih mesecih pa v pokritem bazenu.

Ob vsem tem je treba povedati, da se društvo ukvarja tudi z agonistično dejavnostjo. Plavanje in vaterpolo zahtevata veliko organizacijskega dela, ki pa je doslej že rodilo svoje sadove. Več goriških plavalk in plavalcev je namreč med boljšimi v deželi, mladi goriški vaterpolisti pa se bližajo samemu vrhu te panoge.

Bazen na Rojcah je torej zelo zanimiva alternativa kopanju v morju in to tudi s finančnega vidika. V poletnem času je bazen odprt od 10. do 20. ure. Za vstopnico je treba odšteti 2.700 lir (mladi do 14. leta plačajo 1.600 lir). Še cenejši je abonma za 10 vstopov, saj velja 22 tisoč lir (13.200 lir).

Planinski avtobus do 15. septembra

Planinski avtobus, ki so ga uvedli v poletnih mesecih v dogovoru med novogoriškim Avtoprometom in planinskim društvom Nova Gorica bo vozil še do 15. septembra, čeprav je bilo prvotno domenjeno, da bo zadnjič v tej sezoni odpeljal v Soško dolino v nedeljo, 25. avgusta.

Pobuda je, kot ugotavljajo pri planinskem društvu, naletela na zelo dober odziv in je bilo potnikov (planincev) vsako soboto in nedeljo kar precej. Spričo pozitivnih izkušenj v tej sezoni, ko so avtobusno progo uvedli poskusno, pri Avtoprometu že razmišljajo, da bi prihodnje leto vpeljali redno progo, avtobusi pa naj bi pričeli voziti že sredi, oziroma proti koncu junija, sezona pa naj bi se seveda podaljšala do sredine septembra.

Za tiste, ki se v prihodnjih tednih odpravljajo na krajše ali daljše ture ob koncu tedna, v gore nad Sočo, naj omenimo da avtobus vozi ob sobotah in nedeljah. Odhod je ob 4.30 z avtobusne postaje v Novi Gorici z vmesnimi postanki v večjih krajih v Soški dolini in tudi v Lepeni. Končna postaja je pri izviru Soče. Odhod proti Novi Gorici je ob 18.30.

razna obvestila

Na željo občinstva so urnik za ogled razstave Tiepolovih del na gradu nekoliko spremenili. Ob delavnikih je zato razstava odprta od 9.30 do 12.30 (prejšnji urnik je bil 9.00 - 12.00). Razstava bo odprta do 8. septembra.

razstave

»Konji na razglednicah«. Tak je naslov razstave razglednic, ki je do 1. septembra odprta v deželni enoteki »La Serenissima« v Gradišču. Razstavo so pripravili ob letošnjem 18. državnem prvenstvu v konjskih športih, ki je bilo v Gradišču, v soboto in nedeljo.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško obvešča udeležence nedeljskega izleta v Logarsko dolino, da bo avtobus vozil po sledečem razporedu: Sovodnje ob 5. uri, Štandrež ob 5.10, Podgora ob 5.20, Pevma ob 5.30 in Gorica (pri Paulinu) ob 5.35.

Društvo krvodajalcev v Sovodnjah priredi 1. septembra za člane in prijatelje avtobusni izlet v delto reke Pad. Prijave najkasneje do 25. avgusta. Prijave pri Marinki Batič (telefon 882043), Cirilu Černicu (tel. 882145), Marjanu Černicu (tel. 882185) in Oskarju Jurenu (tel. 882265).

SPDG Gorica priredi 1. septembra izlet v Karnijo z vzponom na Creto Grauzario (2.066 m). Prijave in pojasnila pri odbornikih društva.

kino

Gorica

VITTORIA 17.30—22.00 »Isabella e Giulietta, le sexy girls«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO Danes zaprto.

Nova Gorica

SOČA 18.30—20.30 »Možje za vezo«.
SVOBODA 20.30 »Tuareg«
DESKLE 19.30 »Tarzan in njegova tovarišica«

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
All'orso bianco, Korzo Italia 10, telefon 84576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Rismondo, Ul. E. Toti 52, telefon 72701.

POGREBI
9.30 Guglielma Primosi iz bolnišnice sv. Justa v cerkev v Stražicah in na glavno pokopališče.

Odnosi in sprava med tržaškimi komponentami se zrcalijo tudi znotraj katoliške skupnosti

Vloga Cerkve in katoličanov v sodobni družbi je tema, ki stalno spremlja vsa povojna italijanska družbena in politična dogajanja, zlasti po zadnjem Koncilu, ki je odprl še marsikatero dodatno dilemo v stalno problematičnem odnosu med vero in družbo. Poljski papež je glede tega v marsičem prekinil linjo koncilske kontinuitete italijanskih papežev in dal temu razmišljanju, ki ga imamo npr. stalno pred sabo v njegovih številnih potovanjih, nek nov pečat, ki močno razdvaja tudi cerkveno hierarhično strukturo, kot dokazuje subtilna, a vedno prisotna razprava v sami italijanski škofovski konferenci, ki se od časa do časa izrodi tudi v ostra nasprotja med raznimi tendencami, s katerimi se danes sooča italijanska Cerkev. Nedavno veliko zborovanje duhovnikov in laikov v Loretu, ki se ga je udeležl sam papež, je pomenilo priložnost za italijansko Cerkev, da preveri svoje »zdravstveno stanje« in da skuša hkrati najti odgovore na najbolj aktualna vprašanja današnjega časa.

Sergij Pahor, časnikar in predsednik Društva slovenskih izobražencev, je bil med udeleženci shoda v Loretu, kjer je seznanil predstavnike italijanskih vernikov o položaju in o problemih slovenskih zamejskih katoličanov ter tudi o vseh odprtih vprašanjih naše narodnostne skupnosti. Pahorja smo najprej vprašali za vtise, ki jih je doživel in odnesel s tega srečanja, ki ga mnogi že sedaj (morda prezgodaj) ocenjujejo kot zgodovinsko prelomnico v italjanskem katoliškem gibanju.

Sergij Pahor

»Ne vem, če je bil Loreto res zgodovinski mejnik in to v tem trenutku tudi ne igra bistvene vloge, medtem ko je predvsem pomembno to, kaj se je tam govorilo in zlasti kaj se bo sedaj po tem shodu konkretnega naredilo. Meni se zdi pomembno, da so tam ljudje govorili prosto in neobremenjeno tudi o najbolj kočljvih problemih, kot Slovenec in pripadnik manjšine pa sem bil zadovoljen, da je bila ena poglavitnih tem srečanja sprava med narodi kot element splošne sprave z Bogom. V morju problemov, ki so jih vzeli v pretres delegati, je odjeknilo tudi naše manjšinsko vprašanje, čeprav je po mojem bolj pomembno, da ta problem zaživi tam, kjer je prisoten v vsakdanji stvarnosti. Za naše razmere je to Trst, za nas katoličane pa tržaška Cerkev. Važno torej, da to zaživi v lokalni Cerkvi, kjer proces decentralizacije gre svojo pot, kljub temu, da mnogi očitajo sedanjemu papežu strogo centralistične težnje.«

Narodna sprava v našem mestu gre tudi skozi Cerkev in se zrcali v odnosih med italijanskimi in slovenskimi katoličani, ki so hočeš nočeš pod vplivom sedanjih, ne preveč ugodnih razmer za dialog. Vendar pa ima človek vtis, da se v katoliški stvarnosti nekaj premika, čeprav so tudi tukaj zgodovinska bremena še zelo občutena in zavirajo marsikaj.

»Imam vtis, da smo Slovenci v Italiji, morda zaradi stalnih zapletov z globalno zaščito, iz dneva v dan vse bolj nezaupljivi do države in se spričo tega zapiramo vase. To velja tudi za slovenske katoličane, ki nismo dovolj informirali Italjane o našem položaju in o naših problemih. Škof Bellomi je vlil mnogo poguma pri razvijanju teh odnosov, čeprav je prevzel zelo težko dediščino verskega voditelja. Trst je staro mesto, ne samo v generacijah, ampak tudi v zakosteneli miselnosti. Za preveriti to stanje ni treba posebnih analiz, zadostuje samo prelistati Pccolo, ki v tem trenutku najboljše odraža tržaško stvarnost.«

Tržaška Cerkev je torej sposobna, da prispeva svoj delež tudi pri narodni spravi v našem mestu?

»Jaz sem v to prepričan, počasi počasi pa se tudi konkretno nekaj premika, npr. v stolpcih glasila tržaške škofije »Vita nuova«, ki v zadnjem času previdno kaže neko novo zanimanje do naših problemov. Opažam, da smo priča nekemu novemu interesu znotraj tržaške Cerkve do naših vprašanj, tudi do manjšine kot mostu s cerkveno in versko stvarnostjo v Sloveniji. Istih premikov pa žal ni opaziti pri velikih katoliških organizacijah, kot sta npr. Comunione in liberazione in Katoliška akcija. Ne smemo pa pozabiti, da je dobršen del italijanskih katoličanov istrskega porekla in da je pojav Liste za Trst šokantno vplival tudi na katoliško realnost. Nekaj pozitivnih premikov pa je vendarle bilo. Kulturna prireditev Ognjiščarjev (focolarini) v tržaškem Kulturnem domu je v marsičem razbila led, čeprav smo še daleč od večjih skupnih korakov, kot bi lahko bil npr. poskus skupne liturgije.«

SANDOR TENCE

Stalna razstava slovanskega pismenstva

OHRID — V starem delu Ohrida so v muzejskem kompleksu »Sveti Kliment« odprli stalno razstavo slovanskega pismenstva. Razstava je posvečena 1.100-letnici smrti vseslovanskega razsvetljenca sv. Metoda in je dostojen spomin na delo in učbenike svetih bratov Cirila in Metoda ter njunih učencev.

Gre za edinstveno razstavo, ki jo krasi okrog dva tisoč eksponatov — od kopij prvih fresk in epigrafov slovanske pismenosti v drugi polovici 9. stoletja do formiranja slovanskih jezikov v posameznih deželah. Razstavljeni predmeti imajo veliko znanstveno vrednost, saj potrjujejo, da se je skupni staroslovanski književni jezik razvil na osnovi južnih dialektov makedonskih Slovanov; te rezultate pa je uspel očuvati pozabe sv. Kliment — le nekaj let po Metodovi smrti — ob oblikovanju tako imenovane Ohridske književne šole.

Grafiki iz Veneta v Pragi

V praški Državni umetnostni galeriji je že v navadi, da prirejajo razstave tujih umetnikov. Med najbolj cenjenimi doslej so bili prikazi mehiškega, sovjetskega in belgijskega slikarstva, saj so privabili v prostore galerije več kot milijon obiskovalcev.

Letošnja razstava pa je pokukala v našo okolico, saj so v kraljevem paviljonu Belvedere predstavili sodobno grafiko iz Veneta: razstavilj so namreč 129 del 33 umetnikov.

Iz lastnih korenin

Poet revolucije Matej Bor

Za prave poglede na človeka in kozmos

V veliki zmoti so ali bi bili vsi tisti, ki bi se za konec naših pričevanj namrdnili ob imenu Mateja Bora, »dvornega poeta revolucije«, kot se je v neki pesmi sam imenoval, češ ni nam do tega, da bi prebirali idilična razmišljanja družbeno ugledne osebnosti, brez zanimivih konfliktnoustvarjalnih dogodkov, vseskozi zavarovane za debelim zidom javnega in literarnega ugleda. Pričevanje Mateja Bora, rojenega 1913 v Grgarju pri Gorici, je namreč ves čas dinamično, bojevito in nepomirljivo z vsemi tistimi vsakokratnimi pojavi, ki ga motijo in se jim zato postavi po robu s svojim umetniškim ali polemičnim prispevkom.

Pravi, da je zadnjih trideset let preživel s Shakespearom, prevedel je 19 njegovih del ter skupaj s prevodi Otona Župančiča ter Janeza Menarta kompletiral slovensko izdajo vseh dramskih del »avonskega laboda«. Dosti se je naučil pri velikanu svetovne dramatike, tako da je nekoč vzel v roke svinčnik in sčrtal Župančičevo »Veroniko Deseniško« vse tiste simbolistične retorike, zaradi katere jo je Josip Vidmar tako ostro odklonil in prisilil Župančiča k dramskemu molku. »Veronika Deseniška« je zazvenela kleno in shakespearsko, se pravi v pravem ravnotežju med poezijo in dogodkom, kar se je velikemu

Matej Bor

Shakespearu vedno tako enkratno posrečilo.

Sicer pa je pričel kot partizanski pesnik, kjer pa se je zdela prva pesniška zbirka »Previharimo viharje« marsikomu prehrupna, druga, »Ninine pesmi«, pa preveč intimna. Po vojni se ni povsem strinjal z Vidmarjem, ki ga je imel vendar bolj za funkcionarja kot pa umetnostnega kritika: motile so ga namreč misli, naj se umetnost ukvarja s človekom, družbo pa naj pusti ob strani? Ob političnih zapletih v zvezi z dramo »Vrnitev Blažonovih« je odšel v svobodni poklic ali — kot sam pravi — v »literarne partizane«, se kasneje uspešno poizkusil tudi s filmsko scenaristiko, med drugim napisal scenarij za imeniten film »Vesna«, skoraj leto dni preživel v Angliji in srkal vase vse tiste neštete podrobnosti, ki so tako ali drugače obdajale velikega dramatika, in so mu izjemno mnogo pomagale pri življanju v njegova besedila.

To leto zdoma je bilo pomembno tudi zaradi drugih razlogov: dojel je brezdušnost sodobne tehnificirane in betonizirane civilizacije, kar je pomenilo zasnovo pesniške zbirke »Šel je popotnik skozi atomski vek«, ki je doživela izreden odziv. Istočasno je bil to že zgolj sluten zametek ekološkega odpora zoper tovrsten odnos do narave in končno tudi do človeka, utrinek, ki bo kasneje zavzel v Borovem življenju zelo važno mesto. Ni in ni se mogel otresti naziva »pesnika revolucije«, čeprav je pisal drame, ki so posegale v sedanjost ali pa so bile sodobni obračun s preteklostjo.

Kasneje je postal predsednik Društva slovenskih književnikov in iniciator ponovnega oživljanja PEN kluba v Jugoslaviji. Kljub zveznim odporom je leta 1965 organiziral Kongres mednarodnega PEN na Bledu, na katerem so bili gostje med drugimi Asturias, Neruda, Andrić, Arthur Miller, Auden in Silone. Kot nalašč, vsaj tako se mu zdi sedaj, so v Beogradu vtaknili v ječo pisatelja Mihajlova, kar je bilo za organizatorje kongresa zelo mučno dejstvo, ki pa so ga uspeli sredi evropske in svetovne pozornosti obrniti v prid še večji uveljavitvi Jugoslavije in njenega mesta v mednarodnih (kulturnih) razmerah.

V 70. letih se je Matej Bor zares intenzivno in brezkompromisno vrgel v boj zoper ekološko katastrofo, ki se je pričenjala napovedovati tudi v Jugoslaviji. Ni in ni mu šlo v glavo, da kot socialistična dežela delamo iste napake kot razviti svet — slednji je medtem že pričel intenzivno reševati tovrstne probleme — pri nas pa smo kot v porog šele pričenjali drseti v to kočljivo problematiko in brezbrižnost. Na tem področju se je Bor angažiral do skrajne mere, se spopadal s tehnokratizmom vseh vrst, seveda skritim za samoupravna soglasja — znana je bila borba za ljubljanski Tivoli, ki na videz sicer ni uspela, dvosmerna obvoznica se je zarezala v ta znameniti ljubljanski park, toda moralni zmagovalec je bilo pravzaprav ekološko gibanje, ki je poostrilo javno pozornost ob prihodnjih protinaravnih poskusih — kakor se je tudi spopadel z vsemi tistimi »antidogmatisti« v kulturi, ki so se — vsaj po njegovo — borili proti dogmatizmu, v resnici pa so prekoračili organske meje socialističnega humanizma. Pretirana »antidogmatska« smer se je po Boru nagnila v nihilizem vsakršne vrste in zoper takšen odnos do umetnosti in človeka se je treba boriti kot proti onesnaževanju okolja: za prave poglede na človeka in kozmos, pri čemer naj bo človek središče in cilj vsega, vendar ne v smislu brezumne, tehnificirane, odtujevalne eksploatacije in nore dirke za vsem tistim, kar ne prinaša dolgoročnih pridobitev in trajnejšega smisla.

JANEZ POVŠE

Podobe naših vasi

Idilična, starodavna podoba iz Slivnega kaže na kraško spokojnost, ki je marsikje ni več. . . (foto Magajna)

panorama - panorama - panorama - panorama

Program Bitefa

Beograjski mednarodni gledališki festival Bitef, letos že 19. povrsti, bo od 15. do 30. septembra gostil dvanajst gledališč z vseh koncev sveta.

Festival bo začel berlinski Deutsches Theater z Brechtovmi Ozkoglavci in okrogloglavci, za njim pa stockholmsko gledališče z Molierovimi Učenimi ženami, newyorško La Mamma pa z Beckettovim Gledališče in ta čas. Theater national da Chaillot iz Pariza bo uprizoril Lukrecijo Borgia Victorja Hugoja, londonski Trickstner Theatre baletno-akrobatsko predstavo Šarivari, Teatrul Notara iz Bukarešte Shakespearovo komedijo Kakor vam drago, Mestno gledališče heidelberško pa Silvijo Plat Johanna Kerstnika.

Iz Toronta prihaja predstava Mein, iz Moskve pa Teatr na taganke z dramo Na dnu Maksima Gorkega in Češnjev vrt Čehova, medtem ko bo zunaj konkurence predstavil še Vojna nima ženskega obraza Svetlane Aleksejeve.

Jugoslovanska gledališča bosta zastopali slovenski gledališči, in sicer Gledališče sester Scipiona Nasice z Retrogradnim dogodkom Marija Nablocka in Slovensko mladinsko gledališče s Svetinovo pravljično igro Lepotica in zver.

Natečaj za kompozicijo

V okviru osmega videmskega Glasbenega septembra je bila letos tudi novost, in sicer razpis vsedržavnega natečaja za kompozicijo. Glasbena prireditev se bo sicer šele začela, vendar so ze znani izidi natečaja.

Posebna komisija, ki ji je načeloval Eliodoro Sollima ni podelila prve in druge nagrade. Tako je tretjo nagrado prejela Milančanka Sonia Bo, avtorica treh študij za violino in klavir.

Komisija pa je izrazila pohvale še štirim natečajnikom, katerih skladbe bodo izvajali na posebnem koncertu, ko bo podelitev nagrad.

Kultura Pri Joklnu

Kulturno poletje v dvojezični slovensko-nemški celovški gostilni Pri Joklnu se seveda nadaljuje, v zadnjem času pa je postreglo z nekaterimi uspelimi prireditvami. Konec julija je bil na primer na sporedu kantavtorski večer z Lino Hofstädter, pred dnevi pa je bral pisatelj Bernhard C. Bünker.

Hofstädterjeva je na večeru interpretirala židovske narodne in uporniške pesmi, poleg tega pa je pripravila tudi nekaj skladbic na temo tretji svet.

Pisatelj Bünker, ki navadno piše v koroškem (nemškem) narečju, pa je prispeval nekaj svojih kritičnih opazk na račun tistih Koroščev, ki se ob vsaki priložnosti radi demonstrativno uniformirajo s koroškim gvantom. Take misli so že pred časom sprožile pravcati val ogorčenja v koroškem nemškonacionalnem taboru.

Drevi pa bo nastop kabareta Alpenrot. Gre za kritično karikaturo koroških in avstrijskih družbenih razmer.

»Lado« na Kitajskem

Ansambel narodnih pesmi in plesov Lado iz Zagreba je gostoval na Kitajskem, kjer je v Pekingu pripravil večer jugoslovanske folklore. Jugoslovanska narodna zakladnica je bila gledalcem izredno všeč, saj so vsak nastop ansambla zelo toplo pozdravili.

Ob koncu predstave je predsednik kitajskega narodnega kongresa Huang Hua pozdravil nastopajoče in jim poklonil veliko košaro svežega cvetja.

Kolesarstvo: danes v Bassanu del Grappa

SVEČANO ODPRTJE SVETOVNEGA PRVENSTVA

BASSANO DEL GRAPPA (Vicenza) — Danes bo svečano odprtje svetovnega kolesarskega prvenstva, ki bo od 1. septembra v Venetu.

Po devetih letih je torej Italija zopet organizator te velike kolesarske manifestacije in po izjavah prireditelja, bo to svetovno prvenstvo nadvse uspešno. Prijavilo se je namreč kar 50 reprezentanc. V Bassanu del Grappa, kjer bo danes svečano odprtje te prireditve, bodo na sporedu dirkališčne vožnje, v Montellu pri Trevisu pa cestne preizkušnje.

Kolikšno je zanimanje za to SP, kaže že podatek, da je dirkališče v Bassanu del Grappa že razprodano in da pričakujejo za tekmo profesionalcev na cesti več kot 100.000 gledalcev.

Italijanska TV bo kar 25 ur neposredno spremljala SP in akreditiranih časnikarjev z vsega sveta je skoraj 500.

Medtem pa je zvezni selektor italijanske reprezentance Alfredo Martini sporočil imena »azzurrov« za cestno vožnjo. Italijanska ekipa je naslednja: Claudio Corti, Marino Amadori, Moreno Argentin, Giovanbattista Baronchelli, Emanuele Bombini, Davide Cassani, Pierino Gavazzi, Bruno Leali, Giovanni Mantovani, Francesco Moser, Alessandro Pozzi in Giuseppe Saronni. Rezervi sta Stefano Colage in Roberto Pagnin.

Van Der Veldeju »Pokal Bernocchi«

LONATE CEPPINO — Nizozemec Joan Van Der Velde je osvojil 67. mednarodno kolesarsko dirko za »Pokal Bernocchi«. Van Der Veldeju je uspel beg približno 12 km pred ciljem in tako sam privozil na cilj dvignjenih rok.

VRSTNI RED: 1. Joan Van Der Velde (Niz.), ki je 235 km prevozil v 5.25'35" s poprečno hitrostjo 43,417 km na uro; 2. Argentin (It.) po 38"; 3. Mantovani (It.); 4. Bruggmann (Švi.) po 40"; 5. Corti (It.) po 42". Saronni je bil le 11.

Evropski rekord Giannija Minervinija

PESARO — Na italijanskem državnem plavalnem prvenstvu v Pesaru je Gianni Minervini izboljšal evropski rekord na 100 m prsno s časom 1'02"61. Prejšnji rekord je bil last Sovjeta Volkova (1'02"81)).

Fabrizio Rampazzo je izboljšal italijanski rekord na 100 m delfin (54"95), Lorena Vigarani pa na 200 m hrbtno (2'15"79).

Drevi veliki atletski miting v Zürichu

Parada svetovnih zvezd

ZÜRICH — Drevi bo na stadionu Letzigrund na sporedu tradicionalni mednarodni atletski miting, na katrem bodo prisotni nekateri med najboljšimi atleti na svetu.

Med glavnimi atrakcijami velja omeniti nastop štirikratnega olimpijskega prvaka Carla Lewisa, ki bo nastopil v obeh hitrih tekih (100 in 200 m). Lewisu bosta račune skušala prekrižati njegov rojak Calvin Smith, ki bo prav tako startal v obeh sprintih. V teku na 200 metrov bo na progi tudi Vzhodni Nemec Emmelmann, ki je na tej razdalji prepričljivo zmagal v pravkar zaključenem evropskem finalu v Moskvi. V teku na 5000 m bodo na stezi Alberto Cova, Zahodni Nemec Wessinghage in Portugalec Namede, poleg njih pa tudi Američan Maree. Maročan Said Aouita pa bo svoje moči raje meril v teku na miljo. V teku na 800 m se obeta zelo privlačen dvoboj med Britancem Stevom Cramom in olimpijskim zmagovalcem, Brazilcem Joaquimom Cruzom. V teku na 1500 m si je organizator zagotovil udeležbo slavnega Sebastiana Coea.

V ženski konkurenci bo tudi vrsta vrhunskih tekmovalk. Naj navedemo le vzhodnonemški sprinterki Hohnovo in Kochovo. Čehoslovakinjo Kratochvilovo ter srednjeprogašici Zolo Budd (VB) in Mary Decker (ZDA).

Züriški miting, katerega nagradni fond znaša več kot 800 tisoč dolarjev, bodo neposredno prenašale televizijske postaje 22 držav, na njem pa bo nastopalo skupno 431 atletov.

Zmaga Segafreda

GRADEŽ — V prijateljskem košarkarskem srečanju je Segafredo v Gradežu premagal francosko moštvo Avignona s 104:97. V goriških vrstah je dobro igral Američan Jackson.

1. jugoslovanska nogometna liga

Danes 3. kolo

Danes bo na sporedu 3. kolo v prvi jugoslovanski nogometni ligi. Derbi kola bo vsekakor v Beogradu, kjer bo mestni derbi med Partizanom in C. zvezdo.

DANAŠNJE KOLO: Partizan - C. zvezda; Priština - Hajduk; Sarajevo - Sutjeska; Velež - Budučnost; Osijek - Vardar; Vojvodina - Beograd; Čelik - Sloboda; Dinamo (V) - Željezničar; Rijeka - Dinamo (Z).

Falcao pri Sao Paulu

SAO PAULO — Bivši nogometaš Rome in brazilski reprezentant Paulo Roberto Falcao je podpisal pogodbo z brazilskim nogometnim društvom Sao Paulo.

»Zelo zadovoljen sem, da bom lahko igral za to društvo. Žal mi je, da je spodletel sporazum s Fiorentino,« je med drugim dejal Falcao.

Navdušenje navijačev v Sao Paulu ob najemu Falcaa je bilo izjemno.

V prvem kolu italijanskega nogometnega pokala

Drevi Triestina - Rimini

Po dolgi seriji prijateljskih tekem, ki trajajo že cel avgust in na katerih so se skušali italijanski nogometni prvo- in drugoligaši čimbolje pripraviti na bližnje prvenstvene nastope, se danes končno začne zares! Na sporedu je namreč prvo kolo italijanskega nogometnega pokala, kjer se bodo ekipe potegovale za prve uradne točke. Marsikateri trenerji izjavljajo, da jih italijanski pokal ne zanima in da je to v bistvu le priprava na bližnje prvenstvo. Dejstvo pa je, da se čisto vse ekipe potegujejo za prestop v drugo kolo in da se na teh tekmah maksimalno potrudijo.

Triestina bo drevi ob 20.45 nastopila doma proti ekipi C-1 lige Riminiju. Tržaški drugoligaš je v tej tekmi absolutni favorit, vendar pa ne sme podcenjevati nasprotnika, saj bi mu ti dve točki še kako služili v morebitni borbi za eno od prvih dveh mest v skupini, ki pomenita napredovanje. Sicer pa bo imela Triestina težko nalogo, saj sta prvoligaša Como in Torino absolutna favorita za prestop v drugo kolo. Triestina se pripravlja na nastop z Riminijem na bazovskem nogometnem igrišču. Morala igralcev in trenerja je na višku, pa niti poškodb ni. To je vsekakor porok za dober nastop.

Videmski prvoligaš Udinese bo drevi ob 20.30 igral doma proti drugoligašu Arezzu. Videmčani so v že zadovoljivi formi, čeprav ima trener Vinicio nekaj problemov, ki so prišli na dan na nedeljski prijateljski tekmi s Santosom. Vendar pa mu prvi dve točki italijanskega pokala ne bi smeli uiti.

Med današnjimi važnejšimi tekmami bi omenili nastop Juventusa v Perugii, Interja v Ceseni in Verone v Cremoni.

DANAŠNJI SPORED

SKUPINA 1: Perugia - Juventus; Monza - Fiorentina; Casertana - Palermo.

SKUPINA 2: Napoli - Pescara; Padova - Lecce; Vicenza - Salernitana.

SKUPINA 3: Taranto - Sampdoria; Monopoli - Atalanta; Lazio - Catania.

SKUPINA 4: Cesena - Inter; Brescia - Avellino; Ancona - Empoli.

SKUPINA 5: Cremonese - Verona; Pisa - Bologna; Piacenza - Parma.

SKUPINA 6: Genoa - Milan; Udinese - Arezzo; Reggiana - Cagliari.

SKUPINA 7: Sambenedettese - Torino; Como - Varese; Triestina - Rimini.

SKUPINA 8: Messina - Roma; Bari - Campobasso; Ascoli - Catanzaro.

JADRANJE: NA DP V TRŽIČU

Na prvi regati L. Bogatec 22.

TRŽIČ — Sirenin jadralec Lorenzo Bogatec se te dni udeležuje državnega jadralnega prvenstva jadrnic v razredu finn, ki se odvija v Tržiču v organizaciji jadralnega kluba Oscar Cosulich.

Na prvi regati, ki je bila na sporedu že v ponedeljek, se je Bogatec uvrstil na 22. mesto med 37 jadralci. Poprečno uvrstitev je treba pripisati pomanjkanju in nestalnosti vetra.

Do zaključka prvenstva bo še pet regat, če pa bo veter dober, bosta danes na sporedu dve. Ostale regate bodo še v četrtek, petek in v soboto. Končno lestvico državnega prvenstva bodo sestavili na podlagi petih regat (najslabši rezultat se črta).

Danes Francija - Urugvaj

PARIZ — V okviru medcelinskega pokala narodov za trofejo Artemio Franchi bo drevi v Parizu nogometno srečanje med Francijo in Urugvajem.

V včerajšnji trening tekmi proti Stefanelu

Videmčani boljši

Stefanel — Fantoni 107:113 (41:53, 87:92)

STEFANEL TRST: Fischetto 8, Bertolotti 8, Howard 32, Montgomery 17, Vitez 19, Lucantoni 12, Bobicchio, Zarotti 4, Collarini 3, Francescatto 4.

FANTONI VIDEM: Wright 30, Kea 25, Bettarini, Lorenzon 13, Tombolato 4, Milani 26, Bisanzon, Sala 13, Banello 2, B. Gregoris.

TRST — Včeraj je bila v Trstu trening tekma med mestnim prvoligaškem Stefanelom in videmskim Fantonijem, ki nastopa v A-2 ligi. Po skoraj dveh urah igre so zmagali Videmčani (113:107). Sicer pa je bil za to srečanje izid postranski. V središču pozornosti je bil nastop Američana Georgea Montgomeryja, ki je na preizkušnji pri Stefanelu.

Njegov nastop pa je trener Puglisi ocenil takole: »Zares prerano je dati kakršnokoli oceno o tem igralcu. Utrujen je še od vožnje, z nami pa je opravil le en trening in popoldne to srečanje. Druga je izbira profesionalcev (št. 39) in to je že dokajšnje jamstvo, da je to več kot soliden košarkar.«

Vtis, ki ga je, po našem zapustil Montgomery na tem srečanju, gotovo ni bil najboljši. Verjetno pa je zares potrebno še počakati, da se Američan vsaj malce uigra z ostalimi.

Puglisija smo tudi vprašali za mnenje o Borisu Vitezu.

»Z njim sem izredno zadovoljen. Izredno požrtvovalen je na delu in njegova profesionalnost je zgledna. Ko bo izboljšal osnovne elemente zunanjega igralca, potem se bo razvil zares v odličnega košarkarja,« je dejal Stefanelov trener.

Glede samega srečanja naj dodamo, da so Videmčani že v dokaj dobri formi in da sta se predvsem izkazala Američana Kea in Wright. Pri Stefanelu je bil najboljši Howard.

(bl)

Za prvenstvene nastope v 1. moški diviziji in ženski C-2 ligi

Odbojkarji in odbojkarice Sloge na Koroškem

Odbojkarji in odbojkarice športnega združenja Sloga so se začeli s polno paro pripravljati na prihodnjo sezono, v kateri bo prišlo pri društvu do nekaterih sprememb. Tako moška kot ženska članska ekipa bosta namreč krepko pomlajeni in bosta torej šesterki v moški prvi diviziji in ženski C-2 ligi nekoliko drugačni od tistih, ki sta v pretekli sezoni nastopili v ligi višje.

Priprave za prvenstvo sta obe ekipi začeli naravnost na Koroškem, kjer ima naše društvo pri pobratenem Fužinarju idealne pogoje za delo. Ženske so odpotovale v nedeljo, 18. avgusta, in bodo do jutri s krajšimi in daljšimi planinskimi turami v glavnem nabirale kondicijo. V četrtek se jim bodo pridružili še fantje in tedaj bo za obe ekipi steklo delo v telovadnici. Pod vodstvom trenerjev, prof. Ivana Peterlina in Bruna Miliča, katerima bo pomagal še Pavel Morpurgo, bodo igralke in igralci predvsem pilili osebno tehniko in skušali napredovati v elementih, ki so njihova šibkejša točka. Na pripravah bodo slogaši in slogašice ostali do konca meseca. (INKA)

TUDI SLOGA V TRIGGIANU

Še eno priznanje za našo miniodbojko

Mladinski odsek, točneje odsek za minivolley pri ŠZ Sloga, je bil deležen še enega priznanja. Moška miniodbojkarska ekipa (letniki 72 in mlajši) se bo namreč udeležila turnirja »Dveh morij« (»Trofeo dei Due Mari«) v kraju Triggiano pri Bariju. Na turnir je organizator, to je italijanska odbojkarska zveza FIP AV, povabil devet moških in devet ženskih ekip, izbral pa jih je med tistimi, ki so lani kot pokrajinski prvaki nastopile v Sieni.

Za Slogo pomeni povabilo na turnir še eno priznanje za uspešnost na področju miniodbojke, ki je našemu društvu že prineslo veliko zadoščenj. Naj omenimo, da je Sloga v zadnjih letih nabrala celo serijo pokrajinskih naslovov, tako v moški kot v ženski konkurenci, leta 1982 pa je v ženski konkurenci osvojila celo prvo mesto na vsedržavnem miniodbojkarskem prvenstvu v kraju Salsomaggiore.

Turnir v Triggianu bo od 28. avgusta do 1. septembra. Pravilnik tekmovanja predvideva, da so za vsako ekipo na igrišču štirje igralci, tekma pa traja, kot je pri miniodbojki že običaj, dva seta. Seveda je izredno težko dati katerokoli napoved o morebitnem uspehu naših fantov. Rezultat pa je vsekakor tu res postranskega pomena.

Za Slogo bodo nastopili: Janez Berdon, Dimitrij Križman, Andrej Maver, Tomaž Milič in Marjan Renčelj. (INKA)

Atleti in atletinje Bora Infordate na pripravah v Titovem Velenju

V znamenju treninga in rekreacijskih dejavnosti

Pred dnevi se je s priprav v Titovem Velenju vrnila glavnina atletov atletskega društva Bor Infordata. Bile so to pete priprave zapovrstjo, organizirane pred začetkom drugega dela atletske sezone. Za atletiko, za katero je znano, da se kot tipično individualen šport take oblike ni posluževala, je to še vedno novost, ki jo kaže nadvse skrbno negovati. V atletiki je taka oblika velike mobilizacijske moči zaradi konservatizma le mukoma prodrla, vendar je v tem kratkem obdobju dokazala, da je potrebna in nujna prav atletiki. S skupinskimi pripravami atletika v marsičem kompenzira pomanjkanje skupinskih ekipnih tekmovanj, kajti povsem zmotno je mišljenje, da atletiki ekipna tekmovanja niso potrebna. Prav nasprotno! Ker pa teh v naši atletiki zaradi skromnega števila kakovostnih tekmovalcev nikdar ni bilo dovolj, so prav skupne priprave prilika, da mladi atleti zaživijo življenje vredno kolektiva.

Na letošnjih pripravah so bili atleti gostje AK Velenje, ki je bil našim atletom skrben gostitelj in prijatelj, saj jim je na stežaj odprl vrata stadiona. Za atlete je dopoldan minil v znamenju treninga, popoldan pa v znamenju rekreacijskih dejavnosti in zabave. Priprav pa za vse atlete društva še ni konec. Kot najboljša metalka kopja pri pionirkah v deželi odpotuje Martina Gherlani na vsedržavne priprave v Schio, drugi pa bodo naslednji teden za nekaj dni gostje mladinskega atletskega tabora v Postojni. Prepričani smo, da nas bodo naši mladi atleti v še večji meri kot doslej jeseni razveseljevali z dobrimi rezultati in uvrstitvami. Čaka jih namreč naporen in zanimiv drugi del sezone. Na bližnjem deželnem posamičnem prvenstvu za mladinske kategorije bi moralo biti dobrih uvrstitev bistveno več kot doslej. Za posamična državna prvenstva v istih kategorijah nekateri so že dosegli zahtevne norme, drugi jih pa še bodo. Tudi v reprezentanco dežele do 15. leta starosti za nastop na tradicionalnem Alpe-Adria je zveza že poklicala nekatere naše atlete. Skratka, priložnosti za potrditev zmeraj višje kakovosti slovenske atletike bo nič koliko. (I. Pertot)

Gerdolova in Glavinova sta se dobro uvrstili

27. avgusta sta atletinji Bora Infordata Veronika Gerdol in Lidija Glavina nastopili na državnem mitingu za Volksbank pokal v Brunecku. Udeležba je bila številna, omenimo, da je bila prisotna vsa mladinska italijanska reprezentanca, ki je tu na pripravah. Tekmovanju so sledili tudi številni gledalci. Rezultati so bili na splošno dobri. Tudi Gerdolova in Glavinova sta se zelo dobro uvrstili. Gerdolova je bila v metu kopja druga s 25,52 m, Glavinova pa je bila v višini tretja s 154 cm.

Na balinarskem turnirju v Briščkih

Krasovci zasluženo prvi

V soboto je bil na pokritih baliniščih v Briščkih tradicionalni balinarski turnir za pokal Kraške planote. Turnir je ob priliki praznika Unità in Dela organizirala balinarska sekcija športnega društva Portuale. Balinarskega tekmovanja se je udeležilo sedem četverk, ekipa iz Predmeje nad Novo Gorico pa se ni mogla udeležiti turnirja. Nastopila so štiri slovenska društva, in sicer Polet, Sokol, Kraški dom in Kras. V prvi skupini so v odsotnosti Predmeje nastopili Portuale, Kraški dom in Kras, v drugi pa openski Nevio, EAPT, Polet in Sokol. Končno zmago je osvojil Kras, ki je najprej premagal domačine, nato še repenske igralce in se v velikem finalu srečal z ekipo Nevio z Opčin, zmagovalcem zadnjih dveh izvedb turnirja Kraške planote. Največ zaslug za Krasovo zmago ima nedvomno zbijalec Boris Simoneta. Krasova postava: Dell'Anno, B. Frankovič, B. Milič, Simoneta, Skupek.

IZIDI: SKUPINA A: Kras - Portuale 11:8; Kras - Kraški dom 11:6; Kraški dom - Portuale 11:1. SKUPINA B: Nevio - EAPT 11:10; Sokol - Polet 11:8; EAPT - Polet 11:9; Nevio - Sokol 11:2; EAPT - Sokol 11:8; Nevio - Polet 11:1.

FINALE ZA 1. MESTO: Kras - Nevio 11:5.

KONČNI VRSTNI RED: 1. Kras, 2. Nevio, 3. EAPT in Kraški dom.

(Z.S.)

obvestila

ŠD ZARJA
obvešča, da bodo prvi treningi ekipe under 18 v četrtek in petek, 22. in 23. t. m., na bazoviškem igrišču ob 18.00.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO ŠZ BOR
obvešča, da bo odhod tečajnikov v Škofjo Loko jutri, 22. t. m., ob 7.30 z železniške postaje v Sežani. Kdor še ni poravnal prispevka za tečaj, lahko to stori na sedežu ŠZ Bor, Vrdelska cesta štev. 7.

V ponedeljek na Općinah pod vodstvom trenerja A. Žagarja

Jadranovi košarkarji (zelo motivirani) začeli priprave za nastope v B ligi

»V imenu odbora Jadrana pozdravljam vse igralce in seveda trenerja Andreja Žagarja. Da bi sedaj, ko začenjamo priprave, govorili o kakih ciljih v letošnjem prvenstvu, verjetno ne bi bilo umestno in tudi važno ni. Mislim, da izražam mnenje vsega odbora, da je predvsem važno to, da bi delali tako dobro kot doslej. Da bi jemali igralce iz A lige, kot so nekatera drugoligaška društva, je za nas nemogoče. Mislim pa, da bosta srčnost in požrtvovalnost, ki sta vas doslej odlikovali, porok za uspešen nastop tudi v B ligi.«

S temi besedami je v imenu Jadranovega odbora Egon Kraus (predsednik Gantar je imel nujne delovne obveznosti) na ponedeljkovem prvem treningu v šolski telovadnici na Općinah pozdravil Jadranove košarkarje, ki so tako začeli priprave na njihovo doslej največjo preizkušnjo. Čakajo jih namreč prvenstveni nastopi v drugi italijanski košarkarski ligi. Kot je znano, se bo prvenstvo B lige pričelo 6. oktobra.

Jadranovci so morali v zadnjem trenutku spremeniti sedež svojih priprav, ker so v repenski telovadnici v teku popravila.

Trener Andrej Žagar je imel na razpolago vse »stare« igralce in tudi nekaj mladih, ki si bodo skušali izboriti mesto v članskem moštvu. Med le-temi je bil tudi Marko Lokar, ki je leto dni študiral v ZDA, kjer je tudi treniral. Član pa je tržaškega Don Bosca. Vodstvo Jadrana je od tržaškega kluba dobilo dovoljenje, da Lokar trenira z Jadranom, da bi pa dobilo še njegovo izpisnico, bo potrebno še počakati. V teku so namreč pogajanja med obema društvoma.

Z Jadranovo člansko ekipo pa trenirajo tudi trije mladi borovci: David Pregarc, Andrej Pieri in Fabrizio Korošec, ki so dokaj perspektivni in na katere lahko naše združeno moštvo v bližnji bodočnosti tudi računa. Skoraj gotovo pa bo mesto v ekipi dobil borovec Peter Furlan (198 cm visok).

Skoraj vsi jadranovci so se trenerju predstavili v še kar zadovoljivi formi glede na začetek priprav. To je, da skoraj nihče nima posebnih težav s kilogrami . . .

Sicer pa je bil ponedeljkov trening le »prvi stik« s postopoma vse težjimi vajami, ki čakajo naše fante v tem obdobju. Bil pa je tudi priložnost, da so jadranovci poskusili nove telovadne copate slovenskega podjetja Kronos, s katerimi bodo naši košarkarji tudi nastopali v tem prvenstvu.

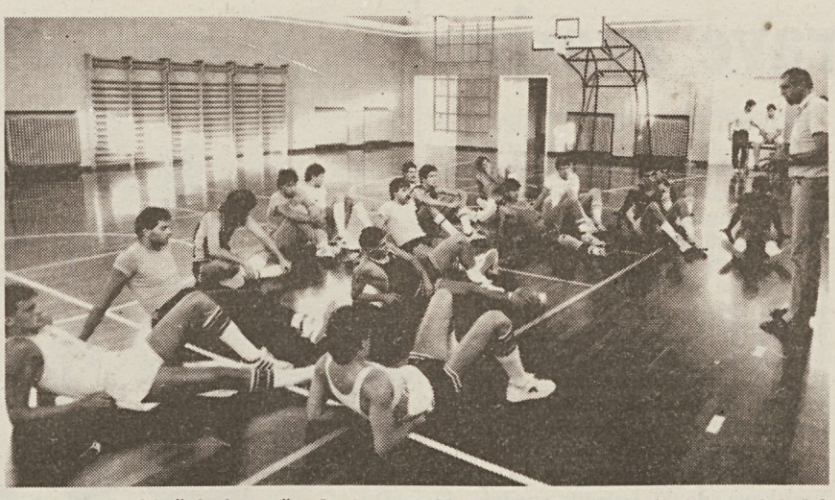

»Po prvem treningu je seveda izredno težko in tvegano dajati vsakršno mnenje o pripravljenosti fantov. Računam pa, da bodo do turnirja za miljsko Riviero nared, da maksimalno odigrajo en polčas,« je dejal trener Andrej Žagar.

»Verjetno pa je udeležba na tako kakovostnem turnirju v samem začetku priprav nekoliko tvegana . . .«

»Sigurno bi bil nastop na takem turnirju za nas koristnejši, ko bi za sabo imeli več časa priprav, toda zares škoda bi bilo zamuditi tak turnir. Igrali bomo proti zelo močnim nasprotnikom. Za fante in za vse nas bo izredna preizkušnja in tudi velika motivacija. Do 30. in 31. avgusta, ko bo turnir, je sicer premalo časa, da bi bili povsem nared in zato tudi apeliram na našo publiko, da to upošteva. Sicer pa bomo tudi na tem turnirju dali vse od sebe.«

»Izjavil si, da je cilj naše ekipe v drugoligaškem prvenstvu uvrstitev med prvo šesterico, kar bi omogočilo v prihodnji sezoni nastop v elitni B ligi . . .«

»To je naš cilj, čeprav se vsi zavedamo, da nas čaka izredno težka naloga. Nastop v B ligi je za nas velika motivacija. Mnogo bo odvisno od izidov prvih štirih pet tekem. Ko bi uspešno opravili ta uvodni del prvenstva, sem prepričan, da bi ob podpori svojih navijačev, ob novem entuziazmu v svojem cilju tudi uspeli.«

»Marsikdo je namignil, da bo Jadranu v tem prvenstvu trda predla, ker so se njegovi tekmeci ojačili tudi s košarkarji s prvoligaško izkušnjo, naše moštvo pa je ostalo nespremenjeno . . .«

»Da smo ostali z nespremenjeno postavo, je tudi prednost. Moštvo, ki zmaguje, se ne menja. To je staro pravilo. Za nas pa je to tudi priznanje in nagrada za vse igralce, ki so Jadranu omogočili prestop v B ligo. Mislim, da je naša majhna prednost še ta, da nas ogromna večina drugoligašev ne pozna in nas verjetno tudi podcenjuje.«

»Jadranovci so nas vsa ta leta presenečali z vrsto pravih podvigov. Misliš, da so s prestopom v B ligo dosegli maksimum?«

»Ne! Mislim, da moštvo ima še nekaj rezerve. To je predvsem glede discipline v igri, tako v napadu in predvsem v obrambi (kolektivni in individualni).«

Marko Ban je bil eden najzaslužnejših za uspehe našega združenega moštva. Tudi letos bo eden glavnih adutov Jadranove ekipe. Kaj meni Jadranov najboljši strelec o novi sezoni?

»Drugoligaško prvenstvo je za nas seveda neznanka in zato je vsako predvidevanje glede našega nastopa zelo tvegano. Nastop med drugoligaši pa je za nas velika motivacija in nova motivacija. V tej ligi bomo seveda imeli nasproti moštva z visokimi, izkušenimi in telesno dobro zgrajenimi košarkarji. Da se bomo lahko zoperstavili tem moštvom, bomo morali še bolj agresivno igrati v obrambi, izpiliti uigranost moštva in še povečati tempo igre.«

»Slišali smo, da tudi med poletnimi meseci nekateri 'veterani' niste bili križem rok . . .«

»Trenirali smo z utežmi, da bi se tako še temeljiteje pripravili na to prvenstvo.«

Jadranovci so torej za novo sezono zelo motivirani, kar je seveda tudi največje jamstvo za dobre priprave na prvenstvo in tudi na predprvenstvene obveznosti.

B. LAKOVIČ

JADRAN NA PRIPRAVAH Z NASLEDNJIMI KOŠARKARJI

Štefan GULIČ	24.3.66	75 kg	178 cm	bek
Sandi RAUBER	9.8.64	91 kg	196 cm	center-post
Valter SOSIČ	14.3.61	86 kg	183 cm	bek
Peter ŽERJAL	16.12.58	73 kg	178 cm	bek (k)
Mauro ČUK	24.4.60	98 kg	200 cm	center-krilo
Andrej VREMEC	23.6.64	85 kg	193 cm	krilo
Marko BAN	21.12.60	90 kg	196 cm	krilo
Ivo STARC	23.1.60	89 kg	187 cm	bek
Robi DANEU	24.10.63	94 kg	200 cm	center-post
Peter FURLAN	26.2.65	80 kg	198 cm	center
Klavdij STARC	19.8.61	76 kg	182 cm	bek
Andrej VASSALLO	7.3.64	82 kg	191 cm	bek-krilo
David PREGARC	26.6.67	80 kg	185 cm	bek-krilo
Andrej PIERI	15.9.68	94 kg	192 cm	center-krilo
Fabrizio KOROŠEC	8.3.68	77 kg	188 cm	bek
Marko LOKAR	7.10.69	71 kg	187 cm	bek

DAVOR ZUPANČIČ

25. ***Dnevnik z odprave SPDT na Južno Anapurno***

Naposled je bilo našega čakanja konec. Nosači so nas dohiteli. Plačali smo precej visok račun in se po štirih dneh poslovili od vasice Kimrung ter se podali po poti, ki smo jo pred mesecem dni prehodili v obratni smeri. Z Lenardom nisva izgubila navade, da stopava pred ostalimi, zato sva se odpravila precej pred kolono proti naslednji vasici. Hodil sem naprej, Lenard pa mi je šepajoče sledil. Še vedno so ga boleli prsti na nogi, tako da smo sestopali zelo počasi. Včasih sem nanj pozabil in malce pohitel. Takoj sem za seboj zaslišal glas: »Boš hodil počasneje, ali te moram «razšeklati« s palico po hrbtu.«

Tako sva se šalila vse do vasi Landruk, kjer sva sklenila, da se ustaviva in odžejava. Ko sva mirno klepetala pri mizi tamkajšnjega »hotela«, sta vstopili tudi Fausta in Eva. Povedali sta nama, da so nosači še daleč za nami in da se zunaj pripravlja nevihta. Pomislil sem, da bi bilo najbolje, da bi kar tam počakali ostale. Dekleti sta se strinjali, samo Lenard je vztrajal, da dosežemo določeno mesto. Naše trditve ga niso prepričale in tudi močan dež ga ne bi ustavil, če ga ne bi nazadnje postavili pred steklenico piva in mu veleli, naj sede in mirjuje. Pozno zvečer so dospeli tudi ostali tovariši skupno z nosači in šerpami.

Naslednjega dne smo v lepem vremenu prišli do dolge položne doline, ki se od vznožja himalajskih gričev vije do Pokhare. V tamkajšnjem hotelu ali gostilni, kot jo že hočemo imenovati, v resnici pa nima s temi našimi imeni nobene zveze, smo nekaj pojedli ter se nato z džipom odpeljali do Pokhare.

Zdajle se je zares vse končalo. V mestih so drveli avtomobili, otroci in prodajalci najrazličnejših ropotij so močno vpili in pred nami ni bilo več nobene neznanke. Že vnaprej smo vedeli, da bomo tam ostali dva dni, potem pa se z avtobusom odpeljali v Katmandu. Šerpe, ki so nam v mestu delali za vodiče, so nas pospremili do skromnega tibetanskega hotela. Bistveno se ni razlikoval od tistih, ki smo jih obiskali v osamljenih vaseh, čeprav je imel na vrtu tuš s toplo vodo. Sobe, v katerih smo spali, so bile še vedno pokrite s slamo in popolnoma puste. Okraševale so jih samo štiri postelje.

Poleg tega, da je drugi največji center Nepala, je Pokhara znana po svojem čudovitem jezeru. Na razpolago smo imeli ves dan, zato smo se odločili za izlet s čolnom in obisk hinduističnega svetišča, ki je stalo na otoku sredi jezera.

Na prvi pogled to jezero z otočkom spominja Blejsko, čeprav ima povsem različno obliko. Samo pobeljeni himalajski vrhovi, ki se zrcalijo v njem, te spominjajo, da veslaš v oddaljeni azijski deželi in ne v matični Sloveniji. Izlet smo izkoristili tudi za kopanje v prijetno topli vodi. Rade volje sem skočil iz čolna in zaplaval nekaj metrov za njim. Lenard pa je po navadi nakuhal svojo in se je kar oblečen vrgel v vodo, kjer je potem z milom pral umazane cunje na sebi. Šerpe so se temu prizoru neznansko smejali. Z začudenjem so gledali tudi naše plavanje, ker niso vajeni takih ekshibicij.

Ko sem jih kasneje na čolnu vprašal, zakaj tudi sami ne skočijo v vodo, so mi prijazno razložili, da niso nikoli poskusili plavati. Po dveurni vožnji je čoln spet pristal pri bregu in zvezni oficir nas je zaprosil, če lahko zopet odpluje do svetišča in se tam okopa. Ni nam bilo jasno, zakaj ni tega storil prej, toda rade volje smo ugodili njegovi prošnji. Verjetno bi oskrunil sveti kraj, če bi

Šerpovski verski obred

se pred nami kopal, smo pomislili, in se odpravili v bližnjo restavracijo.

Tisti dan smo Eva, Fausta, Lenard in jaz gostovali šerpe in oficirja. Ostali trije pa so sami zase hodili po mestu. Oficir, ime mu je bilo Adikhari, je bil nekoliko bolj izobražen od ostalih in nas je vodil do najpomembnejših zanimivosti mesta ter obrazložil njihovo zgodovino ali pomen.

Dan kasneje je bil določen za odhod v Katmandu. Mislili smo sicer obiskati tudi nekaj drugih turističnih naselij, toda čas in predvsem ekonomsko stanje nam tega nista dovoljevala. Že v zgodnjih urah smo zapustili hotel in pri podružnici Mountain Travel čakali na avtobus, ki ga je vodja odprvave že naročil. Tokrat nismo imeli na razpolago rezerviranega avtobusa in smo se zadovoljili z lokalnim »ekspresom«.

Voznik avtobusa je imel na glavi oranžen turban in vsa njegova obleka ter drža je spominjala na plemenitega indijskega moža. Privolil je naši zahtevi in je uro pred uradnim odhodom prišel z vozilom na Mountain Travel ter nam tako omogočil, da smo prtljago naložili na streho. Od tam smo šli na avtobusno postajo, kjer smo si nakupili sočnih mangov in potrpežljivo čakali, da se avtobus napolni ljudi.

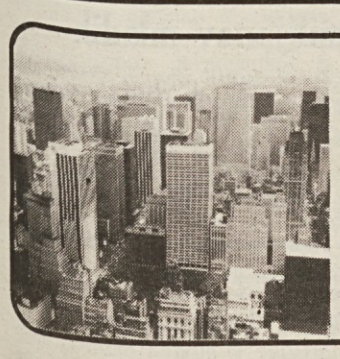

NEW YORK NEW YORK NEW YORK

Branko Lakovič 15.

KOŠARKA: ZAČETEK KONCA SEDANJIH ASOV

Ob bezbolu in »footballu« (ameriškem) je košarka najbolj popularen šport v ZDA. Kot dolgoletni ljubitelj te panoge pa s svojim bivanjem v New Yorku nisem imel preveč sreče, ali bolje v ameriško metropolo sem dopotoval, ko se je košarkarska sezona bližala koncu. Moštvo v našem kolegiju je že zdavnaj sklenilo svoje prvenstvene nastope, vseučiliška liga se je tudi končala. Na sporedu pa so bili četrtfinalni boji profesionalnega prvenstva NBA.

Tako sem kar precej ur (tudi pozno v noč) prečepel pred TV ekranom in gledal mojstrovine ameriških profesionalcev. Užitek je bil še večji, saj sem srečanja spremljal v družbi Američanov, ki so navijali za to ali ono moštvo.

Seveda odveč bi bilo, da bi tu opisoval posamezne tekme (finalna srečanja je posredovala tudi neka privatna italijanska televizija). Za naše košarkarske privržence pa bi vseeno podal nekaj svojih vtisov.

Da je moštvo Los Angeles Lakers povsem zasluženo osvojilo naslov prvaka, o tem ni dvoma. Varovanci Pata Rileya z veteranom Jabbarom na čelu je ujelo najboljšo formo prav v odločilnih trenutkih, kar obenem tudi kaže, da je zelo izkušeno, uigrano, odlično psihofizično pripravljeno. Abdul Jabbar in Magic Johnson sta bila v finalu sijajna, po mojem pa je izredno velik delež prispeval tudi Worthy, pravi »rušilec« v napadu.

Boston Celtics, ki so v polfinalu enostavno zmleli enega od favoritov za naslov, moštvo Philadelphie (4:1), so verjetno prav v polfinalu proti Maloneju, Erwingu in tovarišem potrosili vso svojo energijo. Larry Bird, ki so ga drugo leto zaporedoma izbrali za najboljšega košarkarja NBA, je prav v teh odločilnih bojih odpovedal. Dennisa Johnsona pa se bomo verjetno spominjali le zaradi nepozabnega koša v zadnji sekundi pete tekme. Parrish, ki je v polfinalu skoraj osmešil mogočnega Maloneja, je v finalu imel težave s poškodbo. Ainge pa se bo moral umiriti, kajti njegov temperament večkrat moštvu dokaj škodi.

Čeprav je bil glavni junak finalnih tekem in novega slavja za Lakerse neuničljivi, 38-letni Jabbar, pa mislim, da ne gre pozabiti tudi na odličnega Bostonovega centra Kevina McHaleja. Človek kar uživa ob njegovi igri. Iskanje prostora pod košema, čudovita igra nog, zbranost, požrtvovalnost, dovršena individualna tehnika: to so značilnosti tega košarkarja, ki si je povsem zasluženo prisvojil priznanje za najboljšega »šestega igralca« NBA lige za pravkar minulo sezono.

Od ostalih košarkarjev me je zelo presenetil Barkley (Philadelphia): njegova rušilna moč pod košema je enkratna.

Imel sem tudi srečo, da sem po TV neposredno gledal »draft« (žrebanje) najboljših košarkarjev za prihodnjo sezono. Tak »spektakel« premorejo samo Američani. V središču pozornosti je bil seveda Patrick Ewing, najboljši košarkar pravkar končane univerzitetne sezone. Kateremu društvu naj bi sreča poklonila tega izrednega talenta, ki bo, po mnenju ameriških strokovnjakov, označil novo »košarkarsko dobo« v NBA ligi? Le nekaj igralcev je dalo nepozabni pečat NBA ligi (Cousy, Russell, Chamberlain, Jabbar) Tem asom primerjajo Ewinga. To pa je že več kot vsaka druga predstavitev. Sreča pa se je nasmehnila New Yorku. Ewing bo v prihodnji sezoni igral za Knickse. Navdušenje v NY je bilo neizmerno. Ves dan so po TV in radiu dajali intervjuje s tem igralcem, kazali njegove »vseučiliške podvige«. Iz TV posnetkov je bilo jasno, da je to fenomenalni košarkar, ki s svojim odrivom in telesno močjo kar straši nasprotnike.

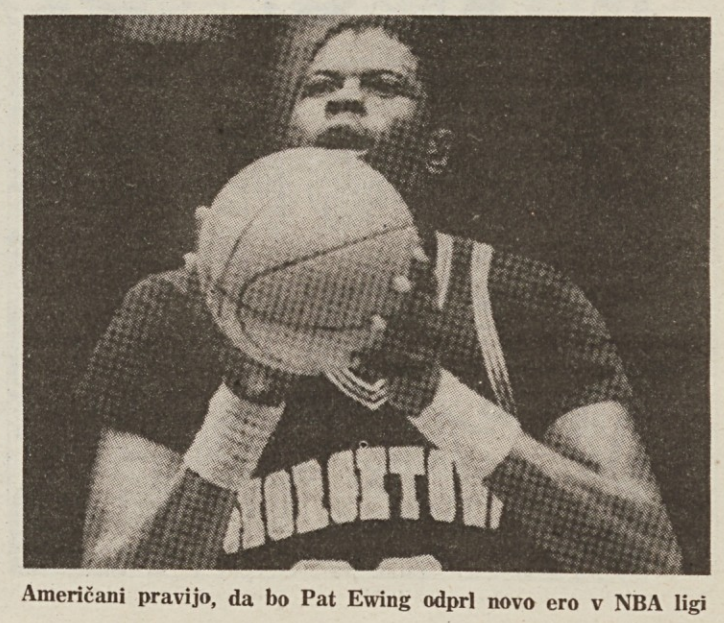

Američani pravijo, da bo Pat Ewing odprl novo ero v NBA ligi

Naročnina: mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir; v SFRJ številka 35.00 din, naročnina za zasebnike mesečno 250.00, letno 2.500.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 300.00, letno 3.000.00, letno nedeljski 800.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 43.000 lir. Finančni in legalni oglasi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 550 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481)83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

21. avgusta 1985

Ekologija in politika

GENOVA — Varstvo narave ima že v naših časih izrazito politično naravnanost, še bolj pa jo bo imelo v prihodnosti.

Novozelandski predsednik vlade David Lange je včeraj ob koncu zasedanja vlade izjavil, da bi šlo za nevarno kršitev mednarodnega prava, če bi dokazali, da je francoska obveščevalna služba bila neposredno udeležena v potopitvi 64 metrov dolge »Raibow Warrior«, admiralske ladje ekološkega gibanja Greenpeace, ki ga vodi premožni Francoz.

David Lange je povedal, da so uvedli preiskavo in da za sedaj ne more nič napovedati, kako se bo v odnosu do francoske obnašala novozelandska vlada. Možnosti za zaostritev so toliko večje, ker Francija opravlja jedrske poskuse na Tihem oceanu (atol Mururoa) in s tem daje potuho francoskim kolonom v Novi Kaledoniji, kar predstavlja oviro za neodvisnost tega otoka.

Drug primer s področja ekologije je bolj nedolžen in je iz domačih logov. V Genovi so huligani zažgali ekološki avtobus »Slurk - mangialattine«. Nekaj mesecev so njegovi upravitelji pobirali pločevinke, ki jih ljudje po uporabi enostavno odvržejo.

Kaj vse se ne dogaja med počitnicami

Ljudje kot prave zverine

ORISTANO — Paolo Lampis, 29-letni uradnik, se bori s smrtjo, ker ga je nekdo pretepel, ko se je sončil gol. Neznanec, ki ga karabinjerji iščejo, je Lampisa s kolom udaril po desnem boku in mu razmesaril ledvico.

Mladi uradnik se je nič hudega sluteč pri morju v bližini nekega kampa slekel in se sončil. Njegova prisotnost je zbudila negodovanje nekaterih moških. Najprej so se z Lampisom sporekli, potem pa je nekdo vzel v roko palico sončnika in kopalca večkrat močno udaril. S tem se je zadeva končala. Ko je nesrečni moški prišel domov, so se bolečine povečale in ga je njegov francoski prijatelj odpeljal v bolnišnico, kjer so mu zdravniki odstranili zelo poškodovano ledvico.

Pravkar opisani primer človeške brutalnosti pa ni edini, s katerim se te vroče dni ukvarja časopisna kronika. Aretirali so tudi 25-letnega Santina Bergonija, ki je skljuval oči nemški turistki Gabrielle Ingeborg Hammerschmidt, narkomanki, kateri je za ljubezenski zmenek plačal 50.000 lir. Ko pa je ugotovil, da mu je ukradla 200.000 lir, je stekel za njo in jo od zadaj tako močno zgrabil za obraz, da ji je eno oko odletelo, drugega pa je potisnil globoko v očesno votlino. Bil je priden delavec in ni imel nikoli opravka s sodstvom.

● BOCEN — Karabinjerji so uvedli preiskavo, da bi izsledili vandale, ki so v noči med nedeljo in ponedeljkom pomazali šestdeset italijanskih smerokazov v raznih krajih v Val Venosti.

Vrnitev iz pregnanstva

MADRID — Po 23 letih izgnanstva se je v Španijo vrnil 55-letni Antonio Cubillo, borec za neodvisnost španskih Kanarskih otokov. Po številu magnetofonov bi lahko sodili, da so njegove izjave sprejeli s precejšnjim zanimanjem

Nobene sledi za vlomilci, ki so spraznili trezor barcelonske banke

MADRID — Barcelonska policija še vedno molči o bančnem ropu 15. avgusta, ki so ga neznanci izvedli v podružnici špansko-ameriške banke. Uradno trdijo, da je na dobri poti, vendar pregled prstnih odtisov ni dal odgovora, prav tako pa niso našli osebe, ki je vzela v najem skromen lokal, oddaljen 200 metrov od banke, od koder so vlomilci skopali rov do trezorja.

Tisk objavlja pisma članov »rimske tolpe«, ki zavračajo udeležbo v tem ropu, čeprav so lanskega marca na podoben način poskušali oropati banko v Barceloni in so za ta poskus prejeli manjše kazni. V tisku in v policijskih krogih se pojavljajo protislovne govorice o vlogi »rimske tolpe« pri tem vlomu, ki je bil vse prej kot nedolžen in je avtorjem zagotovo navrgel lep kupček, čeprav oškodovana banka o tem molči in skuša škodo zmanjšati. Listi poročajo, da so vlomilci uporabili pnevmatično kladivo in varilni aparat za rezanje jekla italijanske izdelave.

Predstavnik banke je zanikal, da bi imeli vlomilci sodelavca v banki, ki je izklopil alarmno napravo. Gotovo pa je, da je kakšen vlomilec imel varnostno skrinjo. Prav tako ne izključujejo možnosti, da so v samem ropu sodelovali španski kriminalci.

Glede prizadejane škode banka molči. Njen predstavnik je povedal samo to, da so se vlomilci zmotili, ker ta podružnica že eno leto ni več osrednji urad špansko-ameriške banke.

Miguel De Cervantes **4.**

DON KIHOT

Skrbi angleškega sodstva

Prenatrpani zapori

LONDON — Tudi v Veliki Britaniji so zapori v zadnjem času prenatrpani. Vest je sporočil notranji minister Leon Brittan, ko je v parlamentu napovedal, da bodo neko bivšo oporišče angleškega letalstva spremenili v zapor, v katerem bo že v letošnjem letu prostora za 600 jetnikov, ko ga bodo dogradili pa za tisoč jetnikov. Minister je dodal, da s tem še zdaleč ne bodo rešili problema, ki je mnogo akutnejši.

Oris stanja v britanskih zaporih je v preteklih dneh objavilo neko združenje, ki se bavi s pomočjo jetnikom in z njihovo ponovno vključitvijo v družbo. V britanskih zaporih, od katerih je bila večina zgrajena že za časa kraljice Viktorije, so 47.503 jetniki, medtem ko je uradno prostora samo za 39.804. V nekaterih zaporih kot na primer v Leedsu, Oxfordu in Leicestru je število jetnikov dvakrat večje od zmogljivosti. To pomeni, da po dva jetnika razpolagata s prostorom, ki bi moral biti namenjen enemu samemu. Glede na tako veliko število jetnikov je nezadostno tudi število paznikov, kar se seveda pozna tudi pri življenju v zaporih.

Glede na dejstvo, da se število jetnikov čedalje veča (v zadnjih devetih mesecih se je povečalo za 5 tisoč enot) in da je tudi čedalje več jetnikov, ki čakajo na proces, je torej stanje zaskrbljujoče. Nekateri sedaj obsojajo sodnike, češ da so prestrogi in da prepogosto posegajo po preventivni zaporni kazni. Kaže, da je enakega mnenja tudi minister Brittan, ki že obljublja ukrepe za skrajšanje preventivnih zapornih kazni ter napoveduje »priporočila« sodiščem, naj se raje poslužujejo alternativnih kazni. Seveda pa to stanje vzbuja zaskrbljenost in ministrove izjave so izzvale val protestov. Tako organizacija za socialno pomoč jetnikom poudarja, da bi moral biti minister odločnejši, ko zahteva od sodnikov alternativne kazni, jetniški paznik pa so nezadovoljni, ker vlada ni ustregla njihovi zahtevi po povečanju organika za približno 5 tisoč enot. Z eno oceno pa vsi soglašajo: da so namreč potrebne spremembe, preden bi se stanje še poslabšalo.

Sovjetski gospodarski poskus v Talinu

MOSKVA — Sovjetska revija Izvestja je objavila vest, v kateri podčrtuje, kako je mogoče s spodbujanjem podjetnosti in brez dodatnih naložb ter večanja števila uslužbencev poživiti javne storitve. Kot primer je navedla poskus, ki so ga izvedli v Talinu, glavnem mestu Estonske republike. Izvedla ga je ustanova »Elektron«, ki upravlja v Talinu laboratorije za popravila radijskih in televizijskih sprejemnikov. Enega od teh laboratorijev je dala v zakup tehnikom, ki v njem delajo, ti tehniki so prevzeli vse stroške in se obvezali, da bo vsak prispeval ustanovi 650 rubljev na mesec. Kar preseže to vsoto, pa gre delavcu, ki je tudi odgovoren za morebitno škodo. Rezultat poizkusa pa je ta, da sedaj radio ali televizor popravijo v nekaj dneh, medtem ko je bilo prej treba čakati na popravilo tudi po dva tedna. Vzporedno s tem se je zvišala delavčeva plača na 400 rubljev; revija ne pove, koliko je prej znašala delavčeva plača.

V italijanskih šolah 11 milijonov mladih

RIM — V Italiji imamo skoraj 11 milijonov šolarjev in dijakov (točneje 10 milijonov 839 tisoč 280); velika večina od teh (6 milijonov 707 tisoč) še šoloobveznih. Najmanj študentov je vpisanih na umetnostni licej (komaj 25 tisoč). Pri izbiri se dijaki rajši odločajo za znanstveni licej kot klasični, vendar pa jih velika večina raje izbere tehnične ali poklicne zavode.

Te statistike je objavil državni statistični zavod ISTAT in veljajo za šolsko leto 1984/85. Statistike o šolstvu nam povedo tudi, da je bilo v vrtcih vpisanih 1 milijon 639 tisoč malčkov, v osnovnih šolah 3 milijone 909 tisoč otrok in v nižjih srednjih šolah 2 milijona 797 tisoč dijakov. V višjih srednjih šolah je število vpisanih preseglo 2,5 milijona, od katerih je 503 tisoč dijakov izbralo poklicne zavode, 1 milijon 156 tisoč tehnične zavode, 181 tisoč pa učiteljišča.

Junaštvo mladega dekleta

PALERMO — Maria Andrea Russo, mlada bolničarka in hči nekega obsojenca iz Palerma, je postala žrtev telefonskih groženj, ko je z odprtim pismom javno izrazila svoja protimafijska stališča in željo, da bi vstopila v policijo. Neznanci ji po telefonu grozijo, da bo doživela smrt kot Montana in Cassara, policijska agenta, ki ju je pred kratkim ubila mafija. Maria Andrea Russo je prosila policijo za pomoč.